LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas: Wilkes-Barre 3-4711

GAIRSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

Entered as Second Class Matter January 16, 1950, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1919

No. 3. KETVIRTADIENIS, SAUSIO-JANUARY 21, 1954 VOL.METAI XXXVIII

Dienos Klausimai

Prezidentas Eisenhower ir valstybės sekretorius ragina Senatą greičiau ratifikuoti U. S. ir Pietinės Korėjos apsigynimo paktą. Ši sutartis, surašyta 1953 metais rugpiūčio mėnesį, numato teikimą pagelbos ginkluotos atakos atveju iš agresoriaus pusės. Vienok neuždedama pareiga stot pagelbon, jei viena iš sutarties valstybių užpultų kitą valstybę, kitais žodžiais, virstų agresore. Dulles ragindamas ratifikuoti nurodė, kad komunistinė Kinija siekia inkorporuoti šiaurinę Korėją, kaip visišką kiniečių provinciją. Tai sudaro naują svarbią problemą, kuri gali gerokai sutrukdyti Korėjos suvienijimą. Vyriausybė turinti informacijų, kad kiniečių jėgos šiaurinėj Korėjoj nėra perdaug sumažintos, kad ten dar yra sukoncentruota arti milijono kareivių. Apsistojus karo veiksmams, raudonieji be trukdymų gali gerinti susisiekimą, atlikinėti militarinius pasiruošimus. Dėlto apsigynimo pakto ratifikavimas yra neatidėliotinas. Kitaip raudonieji vėl gali susigundyt išmėgint giliukį—užgrobt visą Korėją.

* * *

Londono dienraštis—The Daily Sketch—sausio 11-tą paskelbė žinią, kad sovietų Rusijos užsienio reikalų komisaras Molotovas turėjęs širdies ataką. Molotovas jau nejaunas ir širdies priepuoliai čia nieko nenustebintų. Bet turint omeny, kad jis yra užsilikęs kaip vienas iš Lenino artimų bendradarbių, o po Stalino mirties jis užėmė vietą triumvirate, tai jo "širdies priepuoliai" gali būti ir politinio pobūdžio. Mažas paslydimas gali nuvesti Molotovą Berijos ir kitų jau sulikviduotų komunistinių vadų likimo keliais.

* * *

Kad nuramint laisvės pasiilgusį pasaulį, Dulles pareiškė, kad ateityje agresoriai už savo veiksmus turėtų būt atatinkamai nubausti. Deje ir prezidentas Eisenhower savo metiniam pranešime Kongresui išsireiškė, kad laisvės gynimui bus pavartoti ir atominiai ginklai. Kremliui nepatiks ir tas Dulles pareiškimas, kad U. S. neprisidės prie pasaulio dalinimo į įtakos sferas ir konspira-

* * *

Ilgametis LRKSA narys ir nuoširdus organizacijos rėmėjas, DuBois, Pa., lietuvių Šv. Juozapo parapijos klebonas kun. M. J. Urbonas, už uolumą ir didelius nuopelnus Bažnyčiai, Šv. Tėvo Popiežiaus XII-jo paaukštintas monsignoru. Sveikiname ir linkime geros sveikatos dar ilgai darbuotis Bažnyčios garbei ir Tautos naudai!

* * *

Ruošiantis į Berlino konferenciją, prabilo U. S. ir Anglijos užsieninės politikos vairuotojai. Jų mintys kai kuriais punktais visiškai sutampa. Kaip Dulles, taip ir Edenas stovi už pilną Vokietijos suvienijimą, leidžiant patiems vokiečiams demokratiniais balsavimais pareikšti savo valią.

ORGANIZUOTA DARBININKIJA KOVOJA UŽ ŽMOGAUS TEISES

Dviejų didžiųjų Darbininkų Unijų vadovai neseniai paskelbė memorandumus, kuriuose nušvietė būdus, kaip organizuota darbininkija kovoja dėl žmogaus pagrindinių teisių įgyvendinimo.

George Meany, Amerikos Darbo Federacijos (A. F. of L.) prezidentas savo atsišaukime pareiškė:

"Mes darbininkijos judėjime iš kietos praeities žinome, kad liežuviu žmogaus teisių neiškovosi. Ji reikalauja sunkaus darbo, nuolatinio budėjimo prieš naujus diskriminacijos būdus ir už vis svarbiausia, kiečiausio pasiryžimo išsaugoti tai ko mes siekėme . . . Man džiugu, jog Amerikos Darbo Federacija yra pirmose šios kovos eilėse jau 70 metų. Man dar maloniau prisiminus tai ką mes atsiekėme skiepindami brolišką ir toleranciją mūsų pačių eilėse. Mūsų unijos sudarė galimybę gauti darbus tiems, prieš kuriuos anksčiau buvo nustatatę tiek darbdaviai, tiek patys darbininkai; mūsų unijos apsisprendė, jog segregacija yra tik kita diskriminacijos forma ir todėl ir šis būdas buvo pašalintas. Daugelyje vietovių visų rasių narių bendras susirinkimas pirma kartą buvo matytas vietinių unijų susirinkimuose.

"Nenoriu tuo pasakyti, jog Amerikos Darbo Federacija jau atsiekė tikslą; dar daug kas darytina tuo reikalu tiek visojoj šalyje, tiek ir mūsų unijoje . . . Mes, AFL, nenurimsime iki visi mūsų nariai—nežiūrint jų rasės, kilmės ar spalvos—nesidžiaugs lygiomis teisėmis su visais kitais nariais. AFL unija besąlygiškai yra pasiryžusi įgyvendinti federalinius, valstybinius ir vietinius įstatymus."

Walter P. Reuther, Pramonės Organizacijų Kongreso (CIO) Prezidentas, taip pat vadovaująs Jungtinei Automobilių, Aviacijos ir Žemės Ūkio Pramonės Darbininkų Unijai (UAW) nurodė, jog CIO unija turi Komitetą, kurio darbas yra pašalinti iš jos diskriminaciją. UAW unija turi "Fair Practices and Anti-Discrimination" skyrių ir tai, kad visai neseniai CIO akciją šiuo reikalu dar labiau sustiprino įsteigdama CIO Civilinių Teisių Komitetą.

"Visi šie komitetai ir skyriai," pareiškė Mr. Reuther, "buvo įsteigti tikinčių tais pačiais principais, kurie paskatino ir pačios CIO kilmę—kad demokratija mirs, jei ji bus paremta vien tik žodžiais . . . Broliškumas galimas įgyvendinti be jokių kalbų, tačiau atliekant tai, kas turi būti padaryta. Vietoj, kad visą laiką liaupsinę amerikietišką gyvenimo būdą, pasistengkime, kad mūsų valstybės biudžetas užtikrintų reikalingiesiems namus, darbus, sveikatą ir saugumą, mokslą—ir kad jame būtų suskaičiuoti visi tie niekad neįgyvendinti pažadai.

"Mes UAW ir CIO darbininkijos unijose patiriame, jog įgyvendindami brolišką mes turime lygiai kietai aukotis, kaip kurdami šias unijas. Patiriame net daugiau, kad pati unija yra brolybė, nes visi tie uždarbio iškovoti pakėlimai nieko nereikš, jei darbininkai neįgyvendins savo tarpe teisingumo ir tolerancijos."

Common Council

KAIP BOLŠEVIKAI IR NACIAI DALIJOSI PABALTĮJĮ

Neseniai Vokietijoje pasirodė buvusio trečiojo Reicho užsienio reikalų ministerio Ribbentropo atsiminimai, pavadinti "Tarp Londono ir Maskvos", kuriuose rašoma ir mums įdomių dalykų. Pasirodo, Hitleriui suplanavus 1939 m. kovo mėn. užimti Prahą, ne kas kitas, o pats tuometinis nacių generalfeldmaršalas H. Goeringas Berlyne Reicho kanceliarijoje pastebėjo: "Jei iš šios kiaulystės kils karas, tai ne kas kitas, o tamsta, p. v. Ribbentropai, pirmasis būsi pakartas". Iš tikro taip ir buvo, tik Ribbentropas pasirodė kartuvėse ne 1-ju numeriu, o 3-ju, gi pirmasis numeris, skirtas Goeringui, kartuvių išvengė, nes prieš tai spėjo nusinuodyti ciano kaliu. Paskum nuteisto mirti ir pakarto Reicho pirmojo ir paskutinio užsienio reikalų ministerio pelenai draugе su kitų karo nusikaltėlių pelenais buvo išsklaidyti į visas pasaulio puses.

Minimaisiais atsiminimais Ribbentropas stengėsi įrodinėti, kaip jis mėgino "sutramdyti Hitlerį" ir bandė karui einant kelis kartus susitarti su Sovietais, tik tuos visus jo planus niekais pavertė Hitleris. *Ribbentropas žavisi Stalinu ir pažymi, kad kiekviena kita tauta po pirmųjų karo smūgių būtų sugriuvusi, bet rusai atsilaikė.* Tai pirmoj eilėj esąs Stalino nuopelnas, apie kurį toliau pastebi, kad jeigu Stalinas būtų patekęs į Ribbentropo rankas, tai šis, jį pagerbdamas, jam gyventi būtų parinkęs geriau, žinoma, tokio priesto jis niekad daugiau nebūtų paleidęs. 1945 m. sausio mėnesį Ribbentropas rašo norėjęs pamėginti paskutinį kartą sutaikyti Sovietų Sąjungą su nacine Vokietija. Tada jis buvo pasiruošęs su visa savo šeima skristi į Maskvą ir savo laisva valia pasidaryti bolševikų įkaitu, bet Hitleris ne sutiko su tokios rūšies "antrąja Hesso afera" . . .

Minimuosiuose Ribbentropo atsiminimuose taip pat pavaizduota, kaip jis antrą kartą vyko į Maskvą tarnis papildomai su Stalinu dėl "interesų sferų", kur *rudasis ir raudonasis diktatoriai ir vėl dalijosi ne jiems priklausantį Pabaltįjį.* Ribbentropas pažymi, kad dabar rusai kalbėjo jau žymiai kiečiau, stengdamiesi savo "įtakos zonas" vis daugiau plėsti į Vakarus. *Stalinas ir Molotovas įsakmiai pareikalavo įjungti į Sovietų sferą Lietuvą.* Tada jis telefonu pasisiekė su Hitleriu, kuris, "matyti, nelengva širdimi sutiko Lietuvą perleisti Sovietų interesų sferai", pastebėdamas, kad siekias labai glaudžių santykių su Maskva. Kai Ribbentropas tą pastabą perdavė Stalinui, tas rusai atkirto: "Hitleris savo reikalą išmano". Hitleris tada tikrai tikėjo, kad Sovietai laikysis žodžio. Bet kai Ribbentropas pareiškė įsitikinimą, kad vokiečiai ir rusai daugiau nebekarsiaus, Stalinas ilgokai galvojo ir paskum abejingu tonu pastebėjo: "žinoma, taip turėtų būti".

Ribbentropo atsiminimai dar kartą išryškina, kokiais begėdiškais metodais rudasis ir raudonasis diktatoriai, pažeidę Lietuvos, Latvijos ir Estijos suverenumą, grobė svetimas žemes ir žmones nusikaltimais. Tose piktadarių operacijose dalyvavo ir Molotovas, kuris dabar vėl norįs vesti derybas kitų tautų sąskaita. Tačiau ateis laikas, kai ir visi kiti svetimų žemių grobstytojai ir tautų žudikai taip pat turės atsakyti už savo nusikaltimus.

Elta

SUPAŽINDINAMA SU LIETUVIŲ MENU

Per Buenos Aires radijo stotį Excelsior lapkričio 29 d. ir gruodžio 6 d. per du pusvalandžius duota lietuviška programa. Jos metu pianistas A. Kuprevičius paskambino Čiurlionio, Gruodžio ir Vl. Jakubėno kūrinius, o Dainos choras, vadovaujamas to paties A. Kuprevičiaus, padainavo visą eilę lietuviškų dainų. A. L. B-so pakviestas, Lietuvių Centro pirmininkas L. J. Mičiūdas radijo klausytojus supažindino su Lietuva ir Argentinos lietuviais, o pati radijo vadovybė—apie lietuvių liaudies meną ir lietuviškosios muzikos grožį. Gruodžio 13 d. transliuoti K. Petrausko, V. Jonuškaitės ir kt. lietuvių įdainavimai. *E.*

KVIETIMAS

Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos Naujosios Anglijos Apskrities šaukiamas Kataliku Seimelis įvyks pirmadienį, vasario 22 dieną, Nekalto Prasidėjimo Švenčiausios Panelės lietuvių parapijos svetainėje, Cambridge, Mass.

Vietinės parapijos klebonas kun. P. Juškaitis labai rūpinasi, kad seimelis gerai pavyktų, taip pat kun. P. A. Virmauskis, apskrities dvasios vadas kun. J. Vaitiekūnas ir visa apskrities valdyba deda pastangas, kad seimelis būtų sekmingas ir gausus atstovais.

Seimely dalyvaus garbingas svečias J. E. vyskupas V. Brizgys.

Tad maloniai kviečiami dvasiškiai, visos Naujosios Anglijos katalikų organizacijų atstovai, jaunimas, iš tremties atvykę lietuviai katalikai gausingai dalyvauti.

Seimely bus daug svarbių klausimų. Pilnesnė darbotvarkė bus paskelbta vėliau.

Apskrities Valdyba

Vasario 19 d. 1861 m. paskelbtas baudžiavos panaikinimas.

PROTESTUOJA PRIEŠ PERSEKIOJIMUS

Argentinos Katalikų Akcijos Llavallol skyrius suorganizavo kenčiančios už geležinės uždangos Katalikų Bažnyčios savaitę, kurioje su specialia programa dalyvavo septynios tautos. Buvo atstovaujamos Kinija, Kroatija, Lenkija, Lietuva, Slovėnija, Vengrija ir Ukraina.

Lietuvai skirtą dieną paskaitą skaitė ats. gen. T. Daukantas. Antibolševikinę parodėlę surengė J. Vedegys. Be to, kino teatras "Vytis", vadovaujamas J. Gilvydžio, parodė kelias filmas, vaizduojančias Nepriklausomos Lietuvos gyvenimą ir dabartinę padėtį. Argentiniečių publika buvo sužavėta Lietuvos vaizdais ir gyvai domėjosi dabartine Lietuvos padėtimi bei tautos genocidu, ryškiai atvaizduotu parodėlėj.

Llavallol Euskol Echea vienuolyno mokyklos salėje įvyko visu toj savaitėj dalyvavusių *tautų meninis festivalis.* Lietuviams atstovavo ansamblis "Daina", vadovaujamas pianisto A. Kuprevičiaus, atlikdamas keletą liaudies dainų ir tautinių šokių, ir Villa Lugano Lietuvių Centro mažųjų tautinių šokių grupė, vad. A. Mikelionienės. Gausi tarptautinė publika ypač tautinius šokius palydėjo smarkiu plojimu. *E.*

LIETUVAITĖ IŠGELBĖJO SKĘSTANTĮ ITALĄ

Australų spauda plačiai rašo, pailiustruodama nuotraukomis, apie 16 metų lietuvės Vandos Marijos Lugūnavičiūtės pasiaukojimą, kaip ji išgelbėjo beskęstantį 25 m. italą Santo Feranda. Kai kiti 3 plaukėjai nebejstengė jam nieko padėti, priplaukusi prie jo 15 m. lietuvaitė, pati rizikuodama savo gyvybe, ištempė jį jau be sąmonės į krantą, nors dėl to beplaukdama pati susipiaustė rankas ir kojas.

Tačiau tą įvykį ji ilgai slėpė nuo kitų, ypač nuo tėvų, nes jos motina, sužinojusi apie tai, butų nualpusi—mat, jos dar Lietuvoje prigėrė kita duktė 10 metų amžiaus.

Lagūnavičiūtė atvyko į Australiją visai nemokėdama plaukti, o netikėtai išmoko įkritusi į upę; kaip reikia gelbėti skęstančius, buvo kartą mačiusi tik paveiksluose. Kai kiti atsisakė ištrauktąjį gelbėti, tardami jį esant jau mirusį, narsi lietuvaitė, dabar už pagelbą artimui apdovanota pasižymėjimo medaliu, vistiek darė jam dirbtinį kvėpavimą toliau, kol jis galų gale tikrai buvo atgaivintas ir taip išgelbėtas. Prieš porą metų ji yra išgelbėjusi skęstančią moterį. *E.*

SUOMIŲ SPAUDA APIE LIETUVĄ

Eltos bendradarbis praneša iš Suomijos, kad suomių spauda paskutiniu metu ėmė daugiau rašyti apie problemas, liečiančias Pabaltijo valstybes, o ypač Lietuvą. Helsinkyje leidžiamas suomių liberalų partijos vyriausias organas "Helsingin Sanomat" ("Helsinkio Žinios", dienraštis) š. m. gruodžio 12 ir 13 d. įsidėjo platoką pranešimą iš Chicagos, kuriame supažindinama su Kersteno komiteto darbais ir jam liudininkų pateiktais parodymais, kaip buvo pagrobtos Pabaltijo valstybės.

AUSTRALIJOJE gyvenančių Lietuvos Raudonojo Kryžiaus veikėjų pastangomis Australijoje organizuojamas LRK rėmėjų tinklas. Jau pradeda plaukti pirmosios aukos Vokietijoje likusiems tautiečiams remti.

Pavergtoje Lietuvoje

MASKVOS AGENTAI ATVIRAI PRABILO APIE RUSŲ IMPERIALIZMO UŽMAČIAS

Vilniaus radijas 1953. 12. 16 d. minėjo 35 metų sukaktį nuo paskelbimo tarybų valdžios Lietuvoje. Maskvos agentai gana atvirai prabilo apie ano meto rusų imperializmo užmačias.

Lietuvių tautos išgama Vincas Mickevičius - Kapsukas, Kremliaus pavestas, jau anuomet bandė pavergti lietuvių tautą. Komunistų organizacija gavo Maskvos įsakymą dėti visas pastangas, kad Lietuva vėl būtų prijungta prie Rusijos. Paskubomis raudonoji armija spraudėsi į Lietuvos žemę. Revoliuciniai komitetai stengėsi sukurti krašte netvarką. Vokiečių okupacijos iš kankintas kraštas, tik ką okupantus išgujus iš Lietuvos, rusų komunistų agentų vėl buvo alinamas siekiant badmiriavimo miestuose. Tos suirutės metu Rusijos smauglys dar kartą parodė savo veidą. Leninas, ne taip seniai iš Šveicarijos atvežtas į Daniją užrakintame vagone, 1918 m. gruodžio 22 d. paskelbė įsaką, kuriuo įkūrė sovietinę Lietuvos respubliką. Lietuvių revoliucinis komitetas buvo paskelbtas tarybinės respublikos vyriausybe.

Vilniaus radijas atvirai pripažįsta, kad Leninas pažadėjo teikti visokeriopą pagelbą Maskvos agentams Lietuvoje. Rusijos imperialistinis smauglys nusiima kaukę. Po to sustiprėjo komunistinių agentų veikimas, kuris buvo suderintas su raudonosios armijos dalinių žygiavimu. Tie daliniai buvo pasiekę Telšius ir artinosi prie Kauno bei Alytaus.

Vilniaus radijas, kuris jau yra ipratęs nuolat tikrovę iškreipti, tvirtina, kad tik Amerikos, Prancūzijos ir kitų imperialistinių valstybių kariuomenės išgujusios Maskvos agentus iš Lietuvos.

Tačiau iš tikro Vilniaus radijas meluoja, nes nė vienas ginklų otas amerikietis ar prancūzas anuomet Lietuvoje nekovojo prieš bolševikus įsiveržėlius. Vadinamoji raudonoji armija iš Lietuvos buvo išguita ne pirmoj eilėj darbininkų, bežemių ir mažažemių su valstiečiais, svetimųjų, bet pačių lietuvių, kurie buvo rusų pavergti ir persekiojami per 125 metus. Tie kovotojai, nors buvo blogai aprengti, blogai aprūpinti maistu, bet karštomis lietuviškomis širdimis ir nepaprasto patriotizmo lydimi kovojo prieš įsiveržėlį, kol jis buvo galų gale priverstas visai palikti Lietuvą. Lietuviai patriotai siekė ne turto, bet laisvės.

Tačiau imperialistinė raudonoji Rusija nenurimo, nors ji pasirašė ne vieną sutartį su Lietuva.

Ji išsižadėjo amžiams lietuviškų žemių 1920 m. liepos 12 dienos sutartimi, dar esant gyvam Leninui, kuris anksčiau buvo įsakęs pavergti Lietuvą. Kiek vėliau buvo pasirašyta eilė kitų sutarčių drauge su tarpusavio nepuolimo sutartimi.

Štai Vilniaus radijas toliau dėsto: "1940 m., broliškoms tarybinėms respublikoms padedant, kova buvo vainikuota šlovinga pergale, Lietuvoje amžiams suplevėsavo laisvoji tarybų vėliava."

Gerai, kad bolševikai dar kartą pripažino šią tiesą. Ne tarybinės respublikos, bet rusų šarvuočiai ir jų kariuomenė užėmė Lietuvą. Gerai, kad Maskva pamiršo tvirtinti lietuvius prašius juos pavergti.

Elta

VASARIO 16-SIOS GIMNAZIJOS NAMŲ REIKALU

Paskutiniuoju metu užtinkame spaudoje įvairių nepagrįstų teigimų ir prasimanytų tvirtinimų Vasario 16 Gimnazijai užpirktų namų reikalu. Gavome ir eilę užklausimų iš mūsų rėmėjų. Valdyba, nors jau anksčiau yra kai kuriais vėl keliamais klausimais pasisakiusi, praneša:

Lietuvių Bendruomenė Vokietijoje, atstovaujama Krašto Valdybos, yra teisme registruota organizacija su pilnomis juridinio asmens teisėmis, taigi ir su teise įgyti nekilnojamą turtą. Vasario 16 Gimnazijai namai yra užpirkti Bendruomenės, kaip juridinio asmens, vardu.

Bendruomenė yra teisėta užpirktų namų valdytoja ir savininkė, žinoma, kiek ją nevaržo sutartyje numatytos mokėjimo sąlygos, su kuriomis taip pat yra susijęs įrašymas į ipotekos knygas.

Valdyba su namų pardavėju nesibylinėjo ir ne tik kad nėra nustojusi įmokėtų 45,000 DM, bet ir tokio pavojaus neturėjo.

Už įgytą turtą Bendruomenei neteks nieko mokėti karo nuostolių išlyginimo titulu ("Lastenausgleich").

Namų remonto, perstatymo ir pritaikymo Gimnazijos reikalams darbai buvo tiesioginiai prižiūrimi Statybos Komisijos, kurią sudarė inž. J. Lepeška, Gimnazijos direktorius A. Giedraitis ir tėvas Alf. Bernatonis. Gimnazijos persikėlimas į naujus namus buvo susitrukdęs tik dėl remonto darbų eigos, kurie pagal sutartis turėjo būti anksčiau baigti. Kai darbai prieš Kalėdų šventes buvo užbaigti, Gimnazija tuojau po Kalėdų atostogų, sausio men. 6-8 d.d., ten ir persikėlė.

Dėl namų ir vietos tinkamumo, pirkimo kainos ir panašiai pažymėtina, kad namai buvo nupirkti ne tik Valdybos, bet ir Gimnazijos atstovams bei Tarybos nariams juos apžiūrėjus ir visiems priėjus išvados, kad jie tinkami. Panašių objektų kainą Valdyba taip pat buvo anksčiau išstudijavusi ir rado, kad pasiūlytoji kaina yra visai priimtina. Bet ir kiekvienas, žinąs Vokietijos sąlygas, iš augščiau patiektų duomenų gali susidaryti sau tikrą vaizdą.

Valdyba prašo tautiečių, kurie nenori sąmoningai Vasario 16 Gimnazijos reikalams pakenkti—tokių, tikime, nėra—lengvabūdiškai netikslių samprotavimų ir nepagrįstų žinių neskleisti. Jei yra kam kokių neaiškumų ar abejonių, prašome kreiptis į Valdybą ir ji mielai visais klausimais informuos, juo labiau, kad kai kuriuos juridinius klausimus nušviesti ir subjektyvinėmis pažiūromis pagrįstus pareiškimus atremti trumpuose pranešimuose spaudoje neįmanoma. Pačiam suinteresuotajam turėtų būti maloniau išeiti viešumon su tikrais faktais net ir tokiu atveju, jei apskritai pačių reikalų pažiūros skirtūsi.

P.L.B. Vokietijos Krašto Valdyba

VISŲ NARIŲ KILNI PAREIGA PADARYTI JAUNIMO SĄSKRYDŽIO VAJŲ SEKMINGU!

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE OFICIALUS ORGANAS

GARSAS

Išeina ketvirtadieniais Redaguoja MATAS ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:
Jung. Am. Valst. metams $2.00, pusei metų $1.00; užsieniuose metams $3.00
Skelbimų kainos sulig pareikalavimo

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

LIETUVOS ŠVENTEI ARTĖJANT

Lietuvos Nepriklausomybės Diena—Vasario 16-ji—artėja.

Šiemet sueina 36 metai nuo Nepriklausomybės Akto paskelbimo.

Jau 14-tą metinę sukaktį lietuvių tauta mini gedulo ženkle. O pačioj Lietuvoj Vasario 16-tąją tegali paminėti tik slaptai. Šiemet ten irgi negalės viešai paminėti, kitaip sumanytojai ir dalyviai išsirašytų sau bilietą į Sibirą, arba čia pat savo žemėje būtų sulikviduoti.

Mums Amerikoje ir kitose laisvose šalyse gyvenantiems lietuviams niekas nedraus Lietuvos Šventę minėti, niekas už tai nepersekios ir nebaus. Priešingai, kiekvienas mūsų svarbesnis žygis Lietuvos išlaisvinimo atžvilgiu čia suranda tik padrąsinimo ir paramos. Per eilę metų Vasario 16-tosios proga iš U. S. Kongreso tribūnos pasigirsta nuoširdžių ir prietelingų balsų sustiprinančių viltis Lietuvą matyt laisva ir nepriklausoma. Tą patį galima pasakyti ir apie didžiąją spaudą, kuri apibudina dabartinę tragingą Lietuvos padėtį, kelia aikštėn kriminalinius raudonųjų okupantų darbus, reikalauja atstatymo laisvės ir nepriklausomybės.

Laisvame pasaulyje gyvenantys lietuviai turi parodyt raudoniesiems okupantams, kad veltui jų pastangos brutalėm priemonėm sunaikint tautos dvasią ir jos aspiracijas atstatyt laisvą nepriklausomą Lietuvą.

Tadgi svarbu, kad Nepriklausomybės Diena būtų minima visose lietuvių kolonijose. Minėjimai turi apimti sustiprinimą patriotinės dvasios, ypatingai supažindinimą jaunesnių kartų su garbinga Lietuvos praeitimi, gražia lietuvių kalba, kurią taip augštai stato ir vertina svetimšės kitataučiai; svarbu nušviest dabartinę padėtį ir surasti daugiau ir daugiau įtakingų draugų ir rėmėjų.

Mūsų Susivienijimas nuo pat savo įsikūrimo aktyviai rėmė lietuvių tautos reikalus savo veikla ir aukomis. Tą patį daro ir dabar. Susivienijimo 57-sis seimas, įvykęs 1950 metais liepos 10-13 d.d., Detroit, Mich., padarė svarbų žygį—**ĮSTEIGĖ LIETUVOS IŠLAISVINIMO FONDĄ.** Privalomos duoklės čia nėra, tik aukojimas savanoriu pagrindu. **Šūkis—kiekvienas narys ir kiekviena narė bent dešimtuką Lietuvos laisvės reikalui.** Visos į šį Fondą suplaukusios pajamos perduodamos Amerikos Lietuvių Tarybai laisvinimo akcijai. Štai per Visuotinį Amerikos Lietuvių Kongresą, įvykusį 1953 m. lapkričio 27-28 d.d., Chicagoje, Susivienijimo vadovybė įteikė $300.00, kuriuos nariai sudėjo per savo organizacijos—Lietuvos Išlaisvinimo Fondą.

Aukas geriausia priduoti sausio arba vasario mėnesių susirinkimuose. Pereitų trijų metų patyrimas parodo, kad daugelis narių neapsiriboja tik tuo dešimtuku, bet aukoja, kiek išgalėdami. Be abejonės, taip bus ir šiemet.

Traginga Lietuvos padėtis raginte ragina visus laisvame pasaulyje gyvenančius lietuvius kuo rimčiausiu paminėti Vasario 16-tąją ir tapti neatlaidžiais išlaisvinimo kovos dalyviais ir rėmėjais.

BALTŲ KOMITETO TYRINĖJIMŲ ATBALSIAI PASAULY

Per Rygos radiją gruodžio 2 d. pranešime švedų kalba buvo duotas ypač biaurus komentaras. Jame buvo bolševikų tiesiog meluojama per akis, įrodinėjant, kad, girdi, "JAV šių dienų vyriausybė veda tokią politiką, kuria griaunamos kitos teisėtos vyriausybės. JAV skiria dideles sumas šiam griaunamajam darbui ir finansuoja visuomenės padugnes, išdavusias savo tautas . . . Buvusieji Pabaltijo valstybių ministeriai . . . yra tipai, kuriais JAV remia savo ardančiąją politiką" . . . Dėl Dulles žodžių, kad *su laiku subyrės visa sovietinė sistema*, bolševikinis kvislingas per Rygos radiją pastebėjo: "Tarybų valdžia per 36 metus tokių kalbų girdėjo šimtus, bet visos aiškiaregės-senės bobos jau seniai tuo tik pačios save diskreditavosi . . . Dulles kalba dar kartą rodo, kad šalia taikos gerbėjų pajėgų pasaulyje visą laiką egzistuoja ir padėtį aštrinančios pajėgos".

Vėliau leidžiamas "Die Neue Zeitung" gruodžio 15 d. numery įsidėjo pranešimą iš Chicagos, kuriame skelbiama, jog Kersteno komitetas turįs tokių akivaizdžių įrodymų, kaip Lietuva, Latvija ir Estija buvo smurtu pavergtos, jog gali būti pareikalauta iš Maskvos, kad ji iš tų okupuotų kraštų pasitrauktų. Priešingai Maskvos tvirtinimams, tų pavergtų kraštų gyventojai niekados nėra sutikę su jų įjungimu į Sovietų Sąjungą, nors bolševikai visais įmanomais būdais stengiasi įrodinėti, kad, girdi, tokia buvusi lietuvių, latvių ir estų valia ir kad tie kraštai patys pasiprašę priimami į sovietinę tautų šeimą . . .

Ir danų dienraštis "B. T." įsidėjo britų Reuterio perduotą iš New Yorko žinią, kad Kersteno komitetas pakvietė Višinskį pasiaiškinti dėl Sovietų įvykdytos Pabaltijo aneksijos. Kitoj žinioj minima, kad tas pats *Višinskis*, įsipainiojęs į labai ilgus ginčus su britų ir amerikiečių atstovais J. Tautose dėl 1939 m. rusų ir vokiečių sudarytosios sutarties, neturėdamas kaip išsisukti, *pradėjo girti Churchillį, skelbdamas jį esant "labai gabų ir patyrusį vyrą"*. Gale Višinskis paeitavo Churchillio žodžius, kad, girdi, "Rusijos reikalai yra viso pasaulio reikalai ir kad toks Sovietų laikymasis užimant Lenkijos dalį buvo reikalingas saugumo sumetimais". Tuos žodžius, anot Višinskio, pasakė "patyręs ir politiškai gabus anglų valdžios vyras ir dabar sėdi prie vairo."

Elta

KAIP MASKOLIAI IR JŲ BERNAI KLASTOJA LIETUVOS ISTORIJĄ

Spalio 30 d. per Vilniaus radiją buvo perskaitytas straipsnis apie Simaną Daukantą jo 160 metų gimimo sukakties proga.

Lietuviai jau yra apsipratę su bolševikiniais tiesos iškraipymais ir lietuvių tautos istorijos klastojimais, bet tokio šlykštaus melo ir akiplėšiško lietuvių paženiminio iki šiol dar neišdrįso paskleisti ne tik Vilniaus radijas, bet ir bukaprotiškiausias kolūkinis agitatorius.

Pamfleto autorius paskelbė, kad Lietuvos valstiečių išlaisvinimo judėjimas ir lietuvių kultūros augimas prasidėjo nuo 1795 m., t. y. po trečio ir paskutinio Lietuvos-Lenkijos valstybės padalinimo ir Lietuvos prie Rusijos prijungimo. Esą, tik lietuvių tautai sėdėjus į tiesioginius santykius su rusų tauta, susidarė sąlygos tiesioginės priešakinės rusų kultūros poveikyje lietuvių kultūrai vystytis.

Ką reiškia toks kliedėjimas?

Tai visiškai nauja dainelė, keliantį didelį susirūpinimą visiems lietuviams. Yra žinoma, kad bolševikai, prieš pradėdami kokią nors didesnę akciją, pirma į darbą paleidžia profesorių, akademikų ir panašiais imponuojančiais titulais papuoštus propagandininkus. Todėl kiekvienas lietuvis, spalio mėn. 30 d. išgirdęs per Vilniaus radiją maskoliško samdinio kliedėjimus, klausia: *nejaugi pavergtosios Lietuvos rusinimas bus dar labiau sustiprintas?* Užtenka ir taip jau, kad kiekviename žingsnyje girdi tik rusų kalbą, rusų dainas, matai rusiškas filmas, teatrus, laikraščius ir knygas. Drauge su raudonąja banga Lietuvą užplūdo ivanai ir katiuškos. Po keleto metų Lietuvoje, atrodo, nebebus galima lietuviškai nė prasižioti.

Bet grįžkime į praeitį ir pažvelkime, kas įvyko 1795 metais ir kokią "*socialinę ir kultūrinę pažangą*" tuos metus sutiko lietuviai.

Iki Lietuvos-Lenkijos valstybės padalinimo Lietuva kultūriškai ir ekonomiškai už rusus neabejotinai stovėjo daug aukščiau. Iki to laiko Lietuvoje veikė Lietuvos statutas, pažangiausias to meto Europos teisynas, Vilniuje veikęs Vyriausiasis Tribunolas buvo vyriausia teismo instancija ne tik Lietuvos, bet ir Lietuvos valdomoms Rusijos žemėms. Rusiškų sričių gyventojų byloms spręsti tribunolas dažydavo sesijas Naugarduke.

Lietuvių švietimo židinys buvo Vilniaus aukštoji akademija, įkurta 1579 m. karaliaus Stepono Batoro. Šalia jo žymi mokslo įstaiga buvo Zigmanto Augusto įkurta Gardino akademija su medicinos ir gamtos mokslų fakultetais, botanikos sodu ir gamtos mokslų laboratorijomis. Tas pats karalius Gardine įkūrė ir aukštąją karininkų mokyklą, kurią buvo baigęs ir garsusis laisvės kovotojas generolas Kosciuška.

Būdinga, kad 1795 m. Lietuvos prijungimas prie Rusijos buvo įvykdytas panaudojant panašią apgaulę ir klastą, kurią bolševikai panaudojo ir 1940 m. okupuodami Lietuvą. Rusijos carienė Kotryna II anuomet pažadėjo, kad visos iki šiol turėtos Lietuvos teisės ir privilegijos bus jai paliktos. Čia tenka tik prisiminti bolševikinius pažadus 1940 m., kad jie nesikiš į Lietuvos vidaus reikalus ir lietuviai savo krašte galės tvarkytis taip, kaip jiems patinka. Tačiau vos spėjus Kotrynos maskoliams įkelti koją į Lietuvą, tuoj buvo panaikinta Lietuvos kariuomenė, kanceliarija, iždas, o vietoje pažangių lietuviškų įstatymų įvesti persenę ir tik atsilikusioms Rusijos sąlygoms tinkami rusų įstatymai. Neilgai reikėjo laukti ir Vilniaus universiteto uždarymo. Juo toliau, juo labiau didėjo maskoliška priespauda, kol pagaliau 1864 m. buvo uždrausta lietuviška spauda, o 1865 metais į Lietuvą sukilimo malšinti atsiųstas generolas *Muravjovas-Korikas pareiškė, kad per 40 metų nei lietuvių, nei lietuviškumo jokių pėdsakų krašte nebeliks—viskas bus surusinta.*

O kokie socialiniai santykiai buvo anų laikų Lietuvoje? Istorikas P. Šležas savo istorinėje studijoje nurodo, kad valstiečių būklė Lietuvai patėkus į rusų valdžią, žymiai pablogėjo. Rusijoje valstiečiai buvo beteisiai vergai, su kuriais ponas galėjo elgtis kaip tinkamas: galėjo juos pardavinėti, prakortuoti, panorėjęs į katorgą pasiųsti ir vėl susigrąžinti. Pardavinėdavo net išskirdami vyrus nuo žmonų ir tėvus nuo vaikų. Valstiečiams buvo uždrausta kam nors pasiskųsti. Nors ir Lietuvoje tuo metu nebuvo jokių valstiečius ginančių įstatymų, tačiau tokie nežmoniški paročiai čia buvo retas dalykas. Įsiviešpatavus rusams, pradėjo įsigalėti žiaurūs jų paročiai ir Lietuvoje. Ypač pablogėjo valstiečių padėtis valstybiniuose dvaruose, kurių daugumas buvo išdalinta rusų generolams; šie tuojau čia įvedė savo paročius ir čėjo pavyzdžiu Lietuvos bajorams.

Be to, buvo padidinti ir valstiečių mokesčiai. Anksčiau buvo mokėta nuo valdomosios žemės ir nuo "dūmo", t. y. nuo sodybos, o rusai įvedė mokestį nuo "dūšios", t. y. nuo žmogaus. Taip pat nepaprastai valstiečius vargino "rekrūtų pareiga" (vyrus paimdavo į kariuomenę net 25 metams).

Tokią priespaudą, lietuvių persekiojimą ir lietuviškumo naikinimą, maskolių pradėtą 1795 metais drauge su Lietuvos prisijungimu, Vilniaus radijo pasakotojai vadina "rusų pagelba lietuvių valstiečių judėjimui stiprinti ir lietuvių kultūrai vystytis". Tai lygiai tokia pati "pagelba", kurią Stalino maskoliai suteikė Lietuvai 1940 metais—išsivaduoti nuo kultūringo ir laisvo gyvenimo ir tautos istorijos ratą pasukti keliais šimtmečiais atgal . . .

Elta

KAIP SUDARYTI TREMTINIAMS GARANTIJAS ATVYKTI Į USA

(Pagal Naują Specialų Imigracijos Įstatymą—Public Law 203)

Valstybės Departamentas išleido taisykles ir garantijų formas, kurias *Amerikos piliečiai* turi užpildyti, norėdami atsikviesti į Ameriką tremtinius.

Garantijų formos yra dviejų kategorijų:

Pirmosios kategorijos formos taikomos konkrečiai nurodytiems tremtiniams; antrosios kategorijos formas vartoja tie garantijų sudarytojai, kurie neturi konkretaus kandidato, bet pavedą tarpininkams Europoje parinkti jiems tremtinius pagal jų darytą garantiją.

Mūsų visuomenei daugiausia suinteresuota pirmąja garantijų kategorija, todėl smulkiau ją išnagrinėsime:

Pirmosios kategorijos garantijų formos yra dviejų rūšių:

I. Forma DSR-1 (Assurance by an individual sponsor for named alien) naudotina, kai vienas ir tas pats asmuo garantuoja ir darbą ir butą, bei ima atsakomybę už kviečiamą asmenį, kad jis netaps visuomenės našta.

II. Forma DSR-2 (Assurance by more than one sponsor for named alien) naudotina, kai daugiau kaip vienas asmuo sudaro garantiją, pvz., vienas asmuo garantuoja darbą, kitas butą, o trečias ima atsakomybę už kviečiamą asmenį.

Garantijų *nereikia* patvirtinti pas notorą, tačiau prie kiekvienos garantijos *būtinai* reikia pridėti sekančius dokumentus:

1) vietos darbo įstaigos (Local office of the State Employment Service) pažymėjimą, dviejuose egzemplioriuose, kuriame darbo įstaiga pateikia tyrimo davinius ir savo rekomendacijas dėl nurodyto darbo autentiškumo ir tikrumo;

2) pažymėjimą (1 egzempliorių) iš valstybės ar vietos viešos agentūros State or local public agency), kuri liudija, apie galimumus gauti butą, arba, kai nėra tokios agentūros, pripažintos savanoriškos organizacijos (voluntary agency), arba bent 3 nesuinteresuotų tos apylinkės piliečių laiškus, kurie tai patvirtintų;

3) jeigu garantijos davėjas dirba, pažymėjimą (1 egzempliorių) iš darbdavio (pageidaujama ant įmonės blanko), kuriame būtų nurodyta: nuo kada dirba, darbo pobūdis, mokamas atlyginimas, ir ar darbas neriboto, pastovaus ar laikino pobūdžio. Jei garantijos davėjas yra pats darbdavys, tai jis turi pridėti vieną egzempliorių paskutinės mokesčių mokėjimo formos (income tax return), arba komercinio vertinimo raportą;

4) pažymėjimą (1 egzempliorių) iš banko ar kitos finansinės institucijos kuriame garantijos davėjas laiko savo santaupas, nurodantį kada sąskaita buvo atidaryta, kiek ji metais pinigų ir dabartinį balansą.

Garantijos davėjas, naudodamasis forma DSR-1, pats vienas parūpina ir pristato aukščiau išvardintus pažymėjimus.

Garantijos davėjai, pildydami bendrai formą DSR-2, parūpina dokumentus šia tvarka:

1) darbo garantuotojas pristato pažymėjimą iš darbo įstaigos (Local office of the State Employment Service);

2) buto garantuotojas pristato pažymėjimus iš aukščiau išvardintų įstaigų ar asmenų apie galimumą gauti butą;

3) garantuotojas, kad kviečiamasis, atsiras visuomenės našta, pristato pažymėjimą iš savo darbovietės ir banko.

Garantijų formų galima gauti iš: Visa Office of the Department of State, Washington 25, D. C., arba District Office of the Immigration and Naturalization Service; arba iš pripažintų organiazcijų, kurios rūpinasi svetimšalių imigracija, įkurdinimu ir šalpa.

Kiekviena garantija sudaroma *keturiuose egzemplioriuose*, kurių *originalas ir du pasirašyti nuorašai* siunčiami *tiesiog* į Washingtoną sekančiu adresu: Director, Visa Office, Department of State, Washington 25, D. C.

Ketvirtą garantijos nuorašą davėjas pasilaiko savo žiniai.

BALFo Centras

Pastaba: Visi asmenys, kurie kreipėsi į BALFo Centrą prašydami garantijų formų ar paaiškinimų ryšy su naujuoju specialiu imigracijos įstatymu (Public Law 203), bus atskirai painformuoti laiškais ir gaus atitinkamas garantijų formas.

VOKIETIJA RATIFIKAVO PABĖGĖLIŲ KONVENCIJĄ

Federalinės Vokietijos vyriausybė šiomis dienomis deponavo Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriate "Tarptautinės pabėgėlių konvencijos" ratifikacijos dokumentus. Tuo Vokietija prisidėda prie tarptautinės sutarties, kurios uždavinys—užtikrinti pabėgėliams pagrindines teises. Vokiečiai jau 1951 m. savo ruožtu išleido specialų įstatymą, kuriuo tvarkomos pabėgėlių tremtinių teisės, suteikiant jiems daugelfu atžvilgių lygias teises su Vokietijos piliečiais. Ankstesniu įstatymu ir dabar ratifikuota konvencija pasinaudoja ir lietuviai tremtiniai, gyvenantieji Vakarų Vokietijoje. Jie yra globojami Jungtinių Tautų komisaro pabėgėlių reikalams. E.

MELBOURNE, Australijoje, suruošė lietuvių tautos dainiaus Maironio minėjimą. Visuomenė gausiai dalyvavo. Minėjime turiningą paskaitą skaitė adv. J. Gylys.

VLIK'O VYKDOMOSIOS TARYBOS PIRMININKO ŽALKAUSKO ŽODIS

SESĖMS IR BROLIAMS LIETUVOJE IR VISIEMS LIETUVIAMS PASAULYJE

(Ištraukos)

BROLIAI IR SESĖS,

Nei tirono Stalino mirtis, nei Berijos pašalinimas neprivedė prie komunistinio režimo palūžimo. Tačiau 1953 metai išryškino visą eilę Kremliaus turimų sunkumų. Pasirodė, kad sovietinė Rusija nestovi ant pakankamai tvirtų pagrindų, kurie ją įgalintų siekti naujų užgrobimų arba sustiprinti pavergtuose kraštuose jos padėtį.

Laisvasis pasaulis visus reiškinius stebi su dėmesiu ir didėjančiomis viltimis. Jau birželio 17-sios sukilimas rytinėje Vokietijoj, parodė, kad pavergtosios tautos jaučia okupanto silpnumą ir deda pastangų nusikratyti jo uždėtais pančiais. Visuose satelitiniuose Kremliaus pavergtuose kraštuose pastaraisiais metais vis labiau augo nepasitenkinimo banga, o rezistencinis judėjimas ir pasyvus pasipriešinimas pavergėjui didėjo diena iš dienos.

1953-ji metai nepaprastai išryškino abiejų pasaulių skirtingumus. Iškilę aikštėn Korėjoje įvykdyti komunistų žiaurumai pagaliau Vakarų pasaulį įtikino, su kokios prigimties priešu tenka bendradarbiauti tarptautinėje plotmėje. Ir pačios JAV-bės, vadovaudamos laisvojo pasaulio kovai, surinko duomenis apie bolševikų plačiai praktikuojamus priverčiamuosius vergų darbus, ir Jungtinės Tautos vis daugiau kelia balsą už reikalą pasmerkti šių nusikaltimų vykdytojus.

Ir Lietuvos laisvinimo bare 1953-ji metai atnešė stambių prošvaisčių. Laisvinimo veiksniai, atstovaujami VLIKo ir mūsų diplomatų 1953 metais dėjo visas galimas pastangas gyvinti veiklą ir plėsti bendradarbiavimą su kitų pavergtų tautų atstovais, savo kaimynais laisvajame pasaulyje. Ypatingai pirmoje eilėje. Lietuviškųjų veiksnių balsas vis labiau išklausomas politinių Vakarų sluogsnių, ir žymiai padidėjusiu nuoširdumu atjaučiama bei įvertinama pavergtosios Lietuvos padėtis . . .

1953 metai mūsų laisvinimo byloje *ypatingai reikšmingi laisvojo pasaulio pastangomis ištirti mūsų tėvynės pavergimo aplinkybes ir komunistų atliktus nusikaltimus mūsų tautiečių požiūriu.* Jungtinės Amerikos Valstybės šioje mūsų kovoje pasirodė esančios pats nuoširdžiausias talkininkas. Tų valstybių kongresui 1953 metais sudarius Kersteno komisiją atstovų rūmuose ir jai pradėjus nepaprastai didelės reikšmės tyrimo darbus, mūsų laisvinimo byloje ir iš viso laisvojo pasaulio siekimuose susilaukti tiesos triumfo *jau atsiveria nauji horizontai.* Mes tikime, kad jau greitu laiku Kersteno komisijos duomenys visam pasauliui dar kartą atskleis komunistų atliktą smurtą prieš mūsų tėvynę ir kad tai prisidės prie greitesnio Lietuvos išlaisvinimo.

Mus visus labai padrąsina ir laisvojo pasaulio vadų šiais metais padaryti pareiškimai. Ir Jungtinių Amerikos Valstybių užsienio reikalų vadovas Dulles, pats liudydamas Kersteno komisijoje, pareiškė, kad *komunistinis despotizmas negali tverti neribotai.* Jis pabrėžė, kad Amerika nėra abejinga Lietuvos likimui ir kad Amerika bet kokioje konferencijoje neatsisakys nuo savo principų. Ir pats prezidentas Eisenhoweris, sveikindamas Amerikos Lietuvių Kongresą Chicagoje, įsakmiai nurodė, jog ateis diena, kai vėl Lietuva, kaip laisva valstybė, įsijungs į tautų šeimą. Taigi, 1953-ji metai mums atnešė tikrų pragiedrulių. Lietuvos laisvinimo baras, tiesa, nėra lengvas, jis susiduria su sunkumais. Tačiau kovoje dėl laisvės nėra išeities, kurios nebūtų galima nugalėti.

Šis VLIKo Vykdomosios Tarybos pirmininko K. Žalkausko žodis visiems laisvojo pasaulio lietuviams ir tėvynėje kenčiantiems mūsų tautiečiams buvo perduotas per Amerikos Balsą iš Europos gruodžio 24 d. įprastiniu laiku.

KUDIRKOS SUKAKTIS

AMERIKOS LIETUVIŲ SPAUDA paminėjo V. Kudirkos, Lietuvos himno autoriaus, mirties sukaktį. Spaudoj ir per radijus buvo pravestas palyginimas tarp Kudirkos aprašytųjų to meto žandarų ir šių dienų okupantų komisarų.

Dabar Kudirka pavergtoje tėvynėje pravardžiuojamas "buržuazinių nacionalistų", o partida [illegible] sistengė sukurti bolševikiškąją "Lietuvos himną".

Ypač pavojingais okupantai laiko "Vilkus", "Lietuvos tilto atsimimimus", "Viršininkus", "Cenzūrą" ir kt. Iš "Tiesos" ir kitų bolševikinių laikraščių duodamų apybraižų matyti, kad dabar Lietuvoje krugladurovų yra tiesiog begalės, o vilkai po Lietuvą, anot Amerikos Balso, eina būriais. Tačiau nei šių dienų krugladurovai, nei deržimordos neįstengs iš lietuvių širdžių išrauti V. Kudirkos žodžių. E.

D. BRITANIJA. *Gražiai užsirekomendavo lietuvių choras,* pasirodęs per Edinburgo universiteto draugijos 40 metų sukakčiai paminėti suruoštą koncertą, kurio klausėsi 26 tautų atstovai. Prieš tai įvado žodį apie Lietuvą ir lietuvius tarė dr. Gronis, chorui dirigavo Varnaitytė-Mullen. Choristės buvo apsitaisiusios tautiniais drabužiais, tas pasirodymo efektą dar sustiprino.

MIRTIES SPRENDIMAS

Naktis. Prieš dvyliką penkiolika minučių
Iš bokšto juoda išlėkė peteliškė.
Mirties sprendimą tarp kreivų eilučių
Pro langą įmetė užantspauduotame voke.

Vaškinis antspaudas nepaliestas subyra,
Iš trupinių pakyla bičių didelis spiečius.
Matau su rožių vainiku karalių Lyrą,
Beeinantį kažinkur į svečius.

Šypsodamasis jis man sako:
Ar aš tau nesakiau, kad jie tave išduos . . .
Ir renkasi akmenius nuo tako . . .
Ir baigiasi naktis jo žiluose plaukuos.

Prareto storos mūro sienos.
Kai dvyliką išmuš, ir aš būsiu laisva.
Kvepės pašešupiuos nupiautas šienas,
Bangomis risis Nemuno vaga melsva.

Vilkėlį lango kažin kas patraukia.
Liepsnelė siena švystelia baili . . .
Ir pamatau langelyje medinę kaukę,
Kurią apšviečia spindulėliai žali . . .

Ji turi popierių ir didelį pieštuką . . .
— Gali čia paskutinį norą parašyt.
Prie dvylikos rodyklė laikrodžio iš lėto suka . . .
— Aš noriu Lietuvą prieš mirtį pamatyt.

J. Augustaitytė Vaičiūnienė

LITHUANIA

(Condensed from the article by Dr. B. Nemickas)

I.

Lithuania, with the two Baltic countries of Estonia and Latvia, is situated on the southeast side of the Baltic Sea. Her territory covers almost the entire basin of the Nemunas. Latvia, Ruthenia, Poland, and the German-colonized country of Eastern Prussia are her immediate neighbors.

Although considering as belonging either to Eastern Europe or to the region known as "Baltoscandia", Lithuania is a West European country PAR EXCELLENCE in her civilization, historical past, economic structure, and political inclination.

The borders of the independent Lithuania state, reconstituted after World War I, by no means contained all the ethnographic and historical Lithuanian territory. The latter extended over considerably wider areas to the east, south, and westward. Independent Lithuania covered approximately 34,700 square miles. One third of Lithuanian sovereign territory, 20,000 square miles, including her capital, Vilnius, was occupied by Poland; not until 1939 did a large part of this area come back to Lithuania. Thus the sovereign state consisted of a territory of 39,000 square miles, with a population 3.2 million.

The ethnographic Lithuanian area is, however, much larger, covering at least 60,000 square miles, with 5 million people. Historical circumstances, particularly unfavorable to Lithuania, did not permit the unification of all areas which naturally belong to Lithuania and still bear distinctive Lithuanian ethnographical and ethnological marks.

II.

History tells us little of the early days when Lithuanians migrated to their actual territories. [illegible] peoples, they are of Indo-European origin. They have long lived between Slavic and German nations, yet are themselves neither Slavic nor German. Only the Latvians are closely related to the Lithuanians. The common ancestors of these two peoples were Aestii, or Balts. The Aesti had lived on the Baltic shore since prehistoric times, and their settlements extended from the Vistula to beyond the Dvina. Their eastern borders reached—as evidenced by their civilization and linguistic monuments—midway between Smolensk and Moscow. In the sixth or seventh century the Slavs pushed the Balts back to the area between the Dnieper and the Nemunas. In the south, those borders touched the marshalands of Pripet, and went down the Bug and the Nare until they joined the Vistula.

Conflicts and clashes between Lithuanians and neighboring Slavs and Germans were inevitable. The unified Lithuanian state resisted continued attacks by the Teutonic Order, and also defended Western Europe against Russians coming from the East, and the nomand hordes of Tartars—thus contributing to the development of Western civilization.

In the thirteenth century, the King of Lithuania, Mindaugas unified certain of her tribes into a well-organized Lithuanian state, of which he became ruler (1236-1263). This state succeeded in resisting the perpetual assaults by the German Order, while other Lithuanian tribes (the Prussians and the Latvians) were vanquished.

Mindaugas' death was followed by a difficult period for Lithuania; she had to defend herself against continuous attacks by the German Order from the West, and by Russian princes from the East. Only under the talented ruler and warrior Vytenis (1295-1316) did Lithuania recovered territories lost after the death of Mindaugas, and even extended her borders.

The Grand Duke Gediminas (1316-1341) succeeded, more by diplomacy than by military action, in extending Lithuanian territories far into the East. After Gediminas, Lithuania was governed by his sons, Algirdas and Kestutis. Algirdas inherited his fathers' diplomatic talents and continued his Eastern policy, resulting in attachment of more territories. Meanwhile, Kestutis successfully defended the Lithuanian coast against attacks by the Teutonic Order. Both brothers governed Lithuania in perfect accord, and their rule was one of the most prosperous periods of Lithuanian history.

Grand Duke Vytautas the Great (1392-1430) was a talented warrior and statesman. He expanded his rule over vast eastern areas, almost reaching Moscow, and attained the Black Sea in the south. Lithuania became one of the greatest and most powerful states in Europe.

[illegible] the Mongolian invasion into Central and Western Europe; united Lithuanian and Polish armies, under Vytautas' leadership, administered a decisive blow to the German Order in 1410 at Tannenberg, and utterly destroyed the Order's power. Thus, German expansion to the East was handicapped for several centuries.

Upon his marriage to Jadvyga, the Queen of Poland, Jogaila became King of Poland in 1386. This marriage resulted in a union of the Lithuanian state and Poland. Although the relationship was strengthened by the existence of mutual enemies, Germans and Russians, which required a unified resistance, Vytautas the Great repeatedly attempted to separate Lithuania from Poland; a special agreement guarranteed for all time her independent rulers. However, Vytautas died before Jogaila, and within a short time thereafter the union between Lithuania and Poland was re-established. In fact, the Grand Duke of Lithuania, Kazimieras (1344) was elected King of Poland.

The union between Lithuania and Poland, the complete federation of the two states, known as the Union of Lublin (1569), brought about a strong Polish cultural and political influence in Lithuania. Thus the Lithuanian idea of statehood and national resistance gradually receded. The international importance of the Lithuanian-Polish federal state was almost entirely reduced. Foreign powers profited by the state's internal weakness: pretending to defend the rights and privileges of the nobility, they divided amongst themselves at three different times (1772, 1793, and 1795) the territories of the Lithuanian-Polish federal state.

III.

After the last division of the Lithuanian-Polish state, Lithuania lost her political independence and came under the Russian yoke. (Only the Province of Suduva, on the western shore of the Nemunas, was attached to Prussia.) A new era commenced, marked by contempt, persecution, and oppression. Nevertheless, the Lithuanian nation was not broken. For more than one hundred years Lithuanians fought for their civilization, their civil rights and political independence against a strong oppresor, and they won the fight at last.

In accordance with her traditional imperialism, Russia immediately attempted complete domination of Lithuania. The Lithuanian people were the first target: Russian settlers were imported into the country; the Lithuanian schools were closed; Russian became the only official language; the publishing of Lithuanian books in Latin characters was prohibited; all Lithuanian organizations were dissolved.

And yet the Lithuanian will for freedom was not destroyed: indeed, all these oppressions had rather the opposite effect: Lithuanian mothers, in spite of persecution by Russian gendarmes, taught their children to read and to pray in Lithuanian. Despite [illegible] fearless patriots secretly imported Lithuanian books printed in Prussia.

In the course of time, there arose a generation of young intellectuals. They led the nation in its resistance, and prepared it for the free and independent life which came after the defeat of Russia and Germany in 1918, when the President of the United States, Woodrow Wilson, proclaimed the right of free self-domination for oppressed people.

World War I devastated Lithuania: military activities dispersed her population and destroyed her economy. Upon approach of the defeat of Russia and Germany, the Lithuanian Council in Vilnius proclaimed, on February 16, 1918, the restoration of an independent democratic Lithuania state, free from any political ties to any of the surrounding neighbors. This expression of political determination soon reached the free world, and found its consent and approval. It became then one of the strongest legal foundations of the restored Lithuanian state.

After this formal act followed a series of laborious and difficult efforts which led toward political independence. An army of volunteers was organized which expelled the Germans, who would not willingly have left Lithuania, and repulsed the attacks of Russian Bolsheviks and of Poles who threatened her freedom.

Lithuania was prepared for these emergencies. With the help of her emigrants abroad, particularly those in the United States, and supported by the democratic world, she attained her great goal, the political independence of the Lithuanian state.

(To be continued)

"GARSO" KNYGYNE

GALITE GAUTI ŠIAS KNYGAS

ŠVENTASIS RAŠTAS—NAUJASIS TESTAMENTAS. J. E. Arkiv. J. Skvirecko vertimas. NAUJASIS TESTAMENTAS apima visas keturių evangelijų knygas; Apaštalų Darbų aprašymą; laiškus Apaštalų: šv. Povilo, šv. Jokūbo, šv. Jono, šv. Judo ir gilųjį atmanėčių iš ano pasaulio dalykų Apreiškimą, surašytą apaštalo šv. Jono. Naujame Testamente yra surašyta Viešpaties Jėzaus darbai ir stebūklai.

ŠVENTASIS RAŠTAS tai yra KNYGA knygų. Todėl patys užsisakykite jį ir užsakykite mūsų broliams, kurie yra karo audrų išblaškyti. Jie yra labai išsiilgę lietuviškų knygų. Stipriais audeklo apdarais $4.00; popieriniais viršeliais—$2.00.

ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI—Skaitymai kiekvienai dienai. Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai paveiksluota, puikiais, stipriais apdarais su auksso kryžium ant viršaus. Kaina tik $4.00.

"VAI LEKITE DAINOS"—Gražiausių Liaudies Dainų Rinkinys. Parašė kun. J. Dabrila. Papildytą rinkinį išleido kun. Pr. M. Juras. Knyga 288 puslapių, nedidelio formato. Telpa 283 gražiausios populiariškiausios liaudies dainos. Kaina 1 (vienas) doleris

JOBO DRAMA, prof. Ant. Maceinos	$2.00
DIDYSIS INKVIZITORIUS, prof. Ant. Maceinos	2.50
ŠVENTIEJI AKMENYS (eilėraščiai), Fausto Kiršos	2.00
MISIOS, Jeronimo Kačinsko	1.50
ŠVENTASIS RAŠTAS, II tomas	5.00
LIAUDIES DAINOS, IV, K. V. Banaitis	2.00
100 LIAUDIES DAINŲ, K. V. Banaitis	7.00

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

THE MONSTROUS INVENTIONS IN SOVIET PROPAGANDA

"TRUTH" SOVIET STYLE

Mr. Andrei Vishinsky, top Soviet Union delegate to the United Nations, in his speeches against the Western World as a whole and against the United States in particular, uses words which have never before been used in diplomatic relations. The Western delegates and the free press have become acustomed to Vishinsky's style of speaking. When Vishinsky reviles them, the Western diplomats answer him in a politite diplomatic tone.

Mr. Vishinsky represents the Soviet style of speaking and approach at an international tribune. The traditions of international diplomacy place some limits on his rudeness and his lies. But in the Soviet radio propaganda, aimed at the people inside the Soviet Union and the satellite countries, his lies and rudeness are monstrous.

An example of this is a statement heard on Radio Riga (Latvia) on October 11, 1953: "Every dollar has fingerprints of blood. It was said by Lenin 30 years ago and it is still valid today. The monopolists of America and Britain are pitilessly exploiting the working man and are condemning millions of people to hunger. The imperialists are trying to cover the unheard of politics of robbery and murder with a few reactionary theories. The right-wing socialists, laborites, the Vatican and other religious are serving the imperialism of America with the obedience of a dog. American sociologists are teaching that God and history have given the United States the right to destroy the independence of all nations, all state borders, and to establish dictatorship all over the world. The world knows, that racists in America are mocking at 15 million Negroes and Indians in the United States. The fascist organizations which are supported by the police, the courts and attorneys, are organizing pogroms of Negroes and are lynching and killing the Indians. They kill and imprison innocent people. American scientists are not ashamed to propose the less human way to annihilate mankind—sterilization. There are valid laws in 37 states which make it possible to sterilize humans against their desire. In the state of California alone, 20,000 people were sterilized. There is even an American association which proposes that the practice of sterilization be spread to the nations of Western Europe. They are afraid of an increase in population in the world, and prefer war, hunger, disease and birth control. At the same time, the Soviet regime today can maintain 11 billion people all over the world."

Soviet propaganda of this kind is a naked lie. The hungry populations of the Soviet Union and the satellite countries can well ask how the Soviet regime can maintan 11 billion people when it is unable to maintain itself. The enslaved population knows that if conditions in the Western world were all that Soviet propaganda says, millions of refugees would stream from the West to the East—to the Soviet zone of influence. But the picture is just the opposite and millions of refugees are trying to escape from the East to the West.

Have You Seen a School in The United States Like This?

"The Life of Children in the Capitalist States" was the title of a lecture for pupils broadcast by Radio Riga on October 14. The narrator said:

"I will tell you about an American school. It was at the edge of a garage, because there was an odor of gasoline and oil. There are no chairs in the school. The pupils sit on long crooked boards. The teachers are supposed to hit the pupils on their heads and pinch them. There is just one teacher who differs from the others. He was at one time in Russia. An inspector by the name of Mr. Goff came in, carrying some jettons (identification cards). The pupils were told to write their names on the jettons and after that to wear them around their necks so that when the war starts and the Russians drop the bombs, we will know by looking at the jettons who has been killed.' When the inspector left the teacher told the pupils that Russia is a peaceful country and will not attack anyone. Then he told the pupils what to write on the jettons. When the inspector came in the following day, all the pupils put their jettons on the table before him. The inspector looked at the writing and jumped to conclusion, because the jettons said: 'Down with war! We are for peace!' The school was soon closed and the police arrested the teacher."

This is just one tale from the Soviet propaganda collection, which is named "Hate America!"

(IPU Bulletin)

MORE AND MORE BABIES

We observe that fraternal benefit societies writing a goodly volume of new business are receiving many applications for juvenile protection. Several societies that are making fine records are issuing more juvenile contracts than adult, although the totals of insurance are not as large. However, with educational endowment and permanent forms of contracts, the volume of insurance is good. It is possible these days for a field worker to specialize in writing juniors and make a good income.

The December Reader's Digest contains an article, "The Great Baby Boom," which should stimulate the societies to further activity in youth service and business. The article was condensed from Time, and it starts with these startling figures: "The United States, which was buying baby food at the rate of 270 million cans in 1940, this year is buying it at the rate of 1.5 billion cans. In the same period the U. S. toy industry has grown from an $84,000,000-a-year stripling to a $900,000,000 giant.

Other figures are given, among them that "U. S. Census Bureau projections had indicated a population gain from 1940 to 1950 of only eight million. The actual gain was 19,500,000 to 151,700,000. And now the United States has topped 160 million." A feature is larger families, many fourth babies being born.

The article comments on the increased demand for food stuffs, housing, refrigerators in the future, as well as for automobiles when these babies reach the car-buying age. "In short, boom production for a 1953 population will be far too small for a 1960 population. Moreover, as the babies of the Great Baby Boom reach marrying age, there is likely to be a new population explosion to make that of the '40's and '50's look small by comparison."

That explains why the societies promoting junior departments and youth activities are doing well. Up until the time the National Fraternal Congress approved "whole family protection" in 1915, practically all juvenile insurance was written by the industrial companies at weekly and monthly rates. The fraternal societies went into this field gingerly and slow. Finally they commenced writing endowments for education, as well as organizing junior activities. The old-line companies followed, but they were not equipped to organize junior lodges or clubs, nor promote ritualism.

The fraternal system created the opportunity, and they are doing better than did before. They could do better. The future, according to the information above, ought to be a great future. Years ago we expressed the thought that if we were running a fraternal benefit society we would specialize in writing juveniles and get the adults incidentally. That sounded fantastic, but we see today that some societies are doing just about that. One large society, especially, promotes its youth activities with great energy, and the field department follows up. It is doing very well, and the new business including adult is of record-breaking proportions.

The children will be adults some day. Writing them is certainly building a sound foundation for the future.

(The Fraternal Age, January, 1954.)

ARGENTINOJE ĮŠVENTINTI DU NAUJI LIETUVIAI KUNIGAI. Pirmiausia Avellanedoj primicijų mišias atlaikė kun. Zubauskas. Per jas išdalinta lietuvių vaikučiams pirmoji komunija. Jie pirmą kartą Argentinoje katekizmo mokėsi lietuviškai. Vėliau primicijų mišias atlaikė ir kun. A. Klimanskis.

JŪSŲ KOJOS!

Degina—Niežti—Skauda

Vartok ZALB ir vėl šypsokis. Septynios sudėtinės vaistos dalelės, septynios skirtingos gydomosios sudėtybės jūsų kojų trubelius. ZALB taipgi teikia pagelbą sumažintiems užgraužas (corn) ir surumbėjimus ant jūsų kojų ir rankų. Laiškas nereikalingas. Siųsk dolerį su šiuo skelbimu (atsiprašom, be C.O.D.) ir ZALB gavimas užtikrintas su pilno apmokėjimu.

BRIDGEFIELD DRUG CO.
Dept. 41, 461 Gregory Street
Bridgeport, Conn.

PAIEŠKO

Aš, Jėzas Pukevičius, noriu surasti savo pusbrolį Juozą Nadžiūną. Jis gyveno 124 Street, South Boston, Mass. Buvo sugrįžęs Lietuvon, bet po antrojo karo vėl atvažiavo į Bostoną. Apie 65 metų amžiaus. Kilęs iš Vilniaus rėdybos, Medininkų parapijos, Graužų kaimo (ir aš kilęs iš to pačios kaimo). Prašau atsiliepti, ar ba kas žino pranešti: JOSEPH PUKAVICH, 7 Walnut St., Elizabeth, Pa.

KLAUSYKITES

LITHUANIAN MELODIES

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ

3:00 iki 3:30 P. M.

RADIO STATION WPAG

Radijo lėšos $4.

(Detroito laiku)

RALPH VALATKA,

Programos Vedėjas

15726 Lesure Avenue,

Detroit 27, Mich.

Telefonas Broadway 3-8224

NAUJI LEIDINIAI

(Atsiųsti paminėti

ANTANAS VANAGAITIS, jo gyvenimas ir veikla. Rašo: V. Alantas, J. Olšauskas, J. Žilevičius, V. Jakubėnas, . A. Olis, B. K. Balutis Redagavo Vyt Alantas. Išleido J. J. Bačiūnas. 1954. Kaina $2.00

KIŠKUČIO VARDINĖS, Stasio Džiūgo eilėraščiai Iliustravo Vl. Stančikaitė. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas, 1953 m. Chicago, Ill. Kaina $1.50.

VAKARIENĖ TAUTOS FONDO NAUDAI

WORCESTER, Mass. — L. R. K. S. A. 41-ji kuopa š. m sausio 24 d. 4 val. po pietų Šv. Kazimiero parapijos salėje rengia vakarienę, kurios visas pelnas skiriamas Tautos Fondui.

Kviečiami visi lietuviai, ypatingai kuopos nariai, gausiai vakarienėje dalyvauti ir maloniai laiką praleisti. Numatoma vakarienės metu duoti "Čiurlionio" ir "Dainavos" ansamblių įdainuotų lietuviškų dainų plokštelių koncertą. Šeimininkės paruoš skaniu valgiu.

Tad nepraleiskime progos. Be to, savo atsilankymu atliksime ir lietuvišką darbą, paremsim Amerikos Lietuvių Tarybos dirbamą Lietuvos laisvinimo darbą.

LRKSA 41 kp. valdyba

LRKSA 141 KUOPOS VALDYBA 1954 M.

BROCKTON, Mass.—Metiniam LRKSA 141 kuopos susirinkime 1954 metams valdyba išrinkta tokio sąstato: Jonas Činčys—pirm., Louis A. Drusinskas—finansų ir protokolų raštininkas, Anne Pecci—iždininkė, Juozas Kučinas ir Bronis Kislauskas—iždo globėjai.

L. A. D.

Vasario 10 d. 1847 m. gimė garsusis amerikietis išradėjas Tomas Alva Edisonas.

NEW YORK'O BALF'O VAJAUS KOMITETAS DĖKOJA UŽ PAGELBĄ

Didžiojo New Yorko lietuvių kolonija bendromis pastangomis gėlėjo įvykdyti pereitų metų pabalgoje aukų rinkimo vajų tremtinių šalpai. Jo metu buvo surinkta $9,533.87 aukų. Šie gražūs rezultatai buvo gauti visų parama ir talka, todėl BALFo vajaus komitetas reiškia nuoširdžią padėką:

1. Visiems aukotojams, atskiriems asmenims ir organizacijoms, nepagailėjusiems šuteikti aukų mūsų tautiečiams gyvenantiems sunkioje tremtyje.

2. Aukų rinkimo postų vedėjams: kun. V. Pikturnai, kun. Antanui Račkauskui, Jonui Brundzai, Antanui Visminui, kun. dr. Petrui Dagiui, Juozui Ginkui, dr. A. Gasiūnui, Leopoldui Dymšai, BALFo 20 skyriaus Great Necke valdybai, kun. dr. J. Starkui, kun. V. Karalevičiui, ir J. Avižienui

3. Lietuvių parapijų klebonams: kun. Juozui Aleksiūnui, prel. Jonui Balkūnui, kun. Norbertui Pakalniui ir kun. dr. J. Starkui, talkininkavusiems renkant aukas.

4. Visai lietuvių spaudai, laikraščių redaktoriams ir jų bendradarbiams, spausdintu žodžiu stipriai parėmusiems vajaus darbą.

5. Radijo programų direktoriams Juozui Ginkui ir Jokūbui J. Stukui, leidusiems nemokamai naudotis radijo pagelba vajaus reikalams.

6. Vajaus klausimais kalbėjusiems per radiją: vyskupui V. Padolskiui, kan. prof. J. B. Končiui, prel. Jonui Balkūnui, tėvui T. Žiūraičiui, O. P., kun. dr. St. Valiušaičiui, kun. J. Čekavičiui, dr. H. Lukoševičiui, V. Sidzikauskui, prof. S. Sužiedėliui, A. S. Trečiokui, p. Čerienei-Mulks, M. Galdikienei, adv. F. Aleksiui ir A. Mačioniui

7. Petrui Minkūnui, BALFo reikalų vedėjui ir BALFo centro raštinės personalui, talkininkavusiem aukų rinkimo metu vajaus komitetui.

8. BALFo New Yorko apskrėčiai, lietuvišku organizacijų atstovams ir veikėjams, organizavusiems vajų.

9. Visoms ir visiems, kurie bet kuriuo būdu prisidėjo prie vajaus pravedimo

Šis vajus sutelkė bendram šalpos darbui visų pažiūrų lietuvius. Jų parodytas vieningumas tebūna pavyzdžiu ir kitiems darbams, kurių iš mūsų reikalauja dabartinė lietuviu tautos didžioji nelaimė.

Didžiojo New Yorko 1953 m. BALFo Vajaus Komitetas

1954 m. sausio mėn. 12 d.

NUO CARO RUBLIO IKI BOLŠEVIKŲ ČERVONCO

rasi Jono K. Kario puošniojo "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI" knygoje 1915-1941 m. Lietuvoj kursavusių įvairių pinigų istoriją, numizmatiką ir natūralius dydžio banknotų bei monetų fotografijas.

Reto įdomumo knyga ir pinigų albumas vienoje vietoje! Anglų kalba santrauka knygoje daro ją įskaitomą ir nemokantiems lietuviškai. Ir viso tai—tik už 5 dolerius!

Užsisakydami rašykite:

J. K. Karys, 45 Park Terr., Bridgeport 4, Conn.

VIETINĖS ŽINIOS

ELMHURSTAS TURĖJO MALONIŲ VIEŠNIŲ IR SVEČIŲ

Sekmadienį, sausio 10 d. Wyoming Klonio Lietuvių Moterų ir Taurų klubų nariai organizuotai nuvyko į Elmhurstą, atlankė Jėzaus Nukryžiuoto Seserų vienuolyną ir prieglaudą, kuriai nuvežė kalėdinių dovanų. Viešnias ir svečius maloniai priemė kapelijono pavaduotojas kun. V. Gutauskas ir seselės.

Po skanių pietų buvo įvairi programa iš kalėdinių giesmių ir kalbų. Programą vedė Taurų klubo pirmininkas Jurgis Ivanauskas, kurs pasveikino visus dalyvius klubo vardu. Moterų klubo vardu kalbėjo pirmininkė Miss Anna Marcelonis, Mrs. J. Blandina ir Mrs. P. Nutaitienė. Taipgi kalbėjo ir deklamavo patriotines eiles Wyoming Klonio Lietuvių radio programos vedėjas Viktoras Kamarauskas. P-lė Jarašiūnaitė visus palinksmino grodama armonika. Žinoma pianistė ir akompanistė Mrs. Ona Mras vadovavo bendram giedojimui. Kun. Gutauskas padėkojęs visiems dalyviams už atsilankymą ir dovanas pakvietė į kopline, kur suteike palaiminimą Švč. Sakramentu, taipgi pasakė pamokslą.

Seneliai-senelės džiaugėsi malonių viešnių ir svečių atsilankymu ir dovanomis, o klubietės ir klubiečiai skirstesi su pasitenkinimu atlikę kilnų mielaširdingą darbą.

LINKSMOS KALĖDOS SENELIAMS

Niekam nėra naujiena, jei mes pasakome, kad Kalėdos yra šeimos šventė, kurią pasauliui atnešė Kūdikėlis Jėzus. Visi žinome, kad tų švenčių metu visi šeimos nariai nori būti arčiau vieni kitų ir stengiasi pašalinti visus nesutarimus, kurie galėjo pasitaikyti per metus. Džiaugsmui padidinti, vieni kitus apdovanoja.

Ar tokios pat džiaugsmingos Kalėdos yra ir tiems, kurie neturi artimųjų, kurie senatvės dienas leidžia prieglaudoje? Apie tai nedaug kas pagalvoja. Ir vis tik su dideliu pasitenkinimu galime pasakyti, kad yra žmonių, net ištisų draugijų, kurie juos prisimena ir per Kalėdas aplanko ne tik geru žodžiu, bet ir gražiomis dovanomis.

Yra mūsų Wyoming Klony keletas organizacijų, kurios kiekvienais metais aplanko savo dovanomis Elmhursto Seselių globojamus senelius bei seneles. Štai nuolatinis senelių bičiulis Lietuvių Moterų Wyoming Valley klubas padovanojo visokių virtuvei reikalingų indų; Taurų Vyrų Klubas atgabeno visą penkiolika vilnonių blankietų; Šv. Juozapo parapijos Scranton'e Christian Mother's Society paaukoje $75.00; Moterų Taryba Westmont, N. J. $25.00; Slovakų Moterų klubas Wilkes-Barre $10.00; Vasario Mergaičių Klubas Scrantone padovanojo vyrams ir moterims rankšluoščių, muilo ir saldainių; Junior Catholic Daughters, Honesdale, Pa., ir Junior Daughters, Scranton, Pa., padovanojo vyrams ir moterims visokių reikalingų dalykų. Grablick's Dairy, Pittston, Pa.—ice cream; Mr. Jonas Washo—groceries. Saldumynais senelius apdovanojo Blakely pohcininkai, Mr. Brenna ir Mr. Juozas Noreika.

Visi jie sutelkė seneliams džiaugsmo ne tik dovanomis, bet ir prisiminimu. Seneliai ir senelės visiems yra labai dėkingi. Prie jų padėkos prisideda ir seselės, prisimindamos geradarius savo maldose. Tegu Viešpats laimina visus, kurie neužmiršta vargingesniųjų.

Nukryžiuotojo Jėzaus Seserys
Elmhursrt, Pa.

A. A.
Mirusiems

A. A. AGNIEŠKA KALINAUSKIENĖ, gyv. 473 Milwaukee Ave., Old Forge, mirė sausio 15-tą, palaidota sausio 19-tą iš Duryea Šv. Juozapo bažnyčios parapijos kapinėse. Velionė buvo gimusi Lietuvoje, 10 metų gyveno Škotijoje, o 50 metų atgal atvyko į Old Forge. Priklausė prie Altoriaus, Ražančiaus ir Šv. Pranciškaus Trečiojo Ordino draugijų. Paliko keturias dukteris, tris sūnus, 28 anūkus, tarp kurių yra vienuolė karmelitietė sesuo Marija Veronika besidarbuojanti Mt. Carmel, Pa.; taipgi septynis proanūkus.

A. A. JULIUS GRIŠKEVIČIUS, gyv. 282 E. Market St., Wilkes-Barre, mirė sausio 11-tą, palaidotas sausio 14-tą iš Švč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse, Bear Creek. Velionis buvo gimęs Lietuvoje, šiame rajone apsigyveno 1911 m. Paliko dukterį V. Tamulaitienę, anūkę ir anūką.

A. A. ANTANINA MASONIENĖ, gyv. 231 Bennett Street, Luzerne, mirė sausio 13-tą, palaidota sausio 16-tą iš Kingston'o Šv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringle. Velionė iš Lietuvos atvyko jaunuose metuose. Luzernėje išgyveno 58 metus. Priklausė prie parapijos, Altoriaus, Ražančiaus ir Šv. Pranciškaus Trečiojo Ordino draugijų. Paliko dvi dukteris, tris sūnus, dešimt anūkų, du proanūkus, brolį ir seserį.

A. A. MYKOLAS SMITH, gyv. 900 Main St., Sugar Notch, mirė sausio 13-tą, palaidotas sausio 16-tą iš Šv. Petro ir Povilo bažnyčios Holy Family kapinėse. Velionis buvo gimęs Sugar Notch, kaip 1-jo pasaulinio karo veteranas, priklausė prie vietinio American Legion posto. Paliko tris seseris.

MIRĖ MARIJONA BAGDONIENĖ

Sausio 15, 1954, mirė ilgametė LRKSA 6 kuopos narė Marijona A. Bagdonienė, 67 metų, gyv. 302 Vine St., Larksville. Palaidota antradienį, sausio 19-tą, iš Plymouth'o Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse, Muhlenburg.

Velionė buvo gimusi Lietuvoje, į šią šalį atvyko 50 metų atgal ir visą laiką gyveno Plymouth rajone. Priklause prie LRKSA 6 kuopos, Altoriaus ir Ražančiaus, Šv. Pranciškaus ir Šv. Onos draugijų. Paliko sūnus Antaną, Praną, Albertą ir Jurgį; dukteris Mrs. V. Orzechowski, Genovaitę, Mrs. M. Chulick, taipgi vienuoliką anūkų.

Teilsis jos vėlė Viešpaty!

Šeimai ir giminėms pareiškiame giliausią užuojautą!

VAKARIENĖ IR ŠOKIAI

Sekmadienį, sausio 24-tą, Redington viešbučio svetainėje įvyks Wyoming Klonio Lietuvių Moterų Klubo vakarienė ir šokiai.

Pramogos pradžia 6 val. vakaro.

Pramogos rengimo komitetą pirmininke yra Mrs. J. R. Verbalis, padėjėjos Mrs. M. Krestes ir Miss Marcelonis; komiteto narės: Mrs. J. Bayoras, Mrs. J. Blandina, Mrs. F. Butkofski Mrs. M. Crush, Mrs. R. Curry, Mrs. P. Erwine, Mrs. P. Herstek, Mrs. V. Machinist, Mrs. G. Kazokas, Mrs. P. Nutitis, Mrs. H. Ruddy, Mrs. J. Ruth, Mrs. R. Spears, Mrs. M. Shakaluff, Mrs. A. Valibus, Mrs. J. Venslauskas, Mrs. Al. Whitecavage, Mrs. C. Zarecki, Mrs. J. Zelinski, Mrs. M. Zujus, Miss C. Smithley ir Miss H. Kretchik.

Klubietės kviečia savo rėmėjus ir bičiulius dalyvauti.

PAGERBĖM NUSIPELNIUSĮ VEIKĖJĄ

GRAND RAPIDS, Mich.—Šv. Petro ir Povilo parapijos naujos klebonijos salėje LRKSA 54 kuopos nariai gausiai susirinkę š. m. sausio mėn. 3 d., prie gražiai papuoštų ir skanumynais apkrautų stalų, pagerbė šios kuopos ilgametį veikėją Kazimierą Rimkų. Jis per 29 metus nenuilstamai šioj kuopoj ėjo įvairias pareigas, kol sveikata leido. Jo nuopelnus šiai kuopai labai gražiai apibudino visa eilė senesnėsės kartos veikėjų, iš kurių ypatingo dėmesio buvo vertos kalbos, tai dvasios vado kun. V. Valevičiaus ir seniausio šios kuopos nario bei veikėjo p. Juozo Kuranto.

Po gražių kalbų ir užkandžių, už nuopelnus kuopai p. K. Rinkui, nuo visų kuopos narių buvo įteikta maža dovanėlė su linkėjimais, kad sveikatai sustiprėjus vėl galėtų, kaip anksčiau, įsitraukti į savo taip pamėgtą darbą.

Korespondentas

IŠ METINIO 135 KP. SUSIRINKIMO

BROOKLYN, N. Y.—Sausio 10 d. Apreiškimo parapijos mokyklos patalpose įvyko LRKSA 135 kuopos metinis susirinkimas, kurį atidarė malda ir vedė kp. pirm. Petras Lenk, o sekretoriavo J. P. Mačiulis.

Išklausius ir priėmus kuopos valdybos narių raportus ir apsvarsčius aktualiuosius kuopos reikalus, buvo atidarytos nominacijos išrinkimui šiems metams kuopos valdybos. Tačiau neatsiradus naujų kandidatų, bet pasireiškus visų narių vienbalsiam pageidavimui, buvo patvirtinta ta pati kuopos valdyba ir šiems 1954 metams, būtent: pirm. Petras Lenk, vicepirmin. Helen Steinis, sekr.-iždin. J. P. Mačiulis.

Sekr.

GABI IR VEIKLI LIETUVĖ

PHILADELPHIA, Pa.—Naujakūrė ponia Irena Karalienė, kuri su gerbtinuoju vyru Vytautu Karalium, 3120 Richmond St., užlaiko laikrodininkystės biznį, jau moka ir pati taisyti laikrodžiukus. Ji yra LRKSA 20-tos kuopos narė ir gabi lietuviškai-tautinių šokių mokytoja. Jos vadovaujama grupė šokiais čia dažnai sužavėja ne tik savo viengenčius—lietuvius, bet ir . . . kitataučius!

* * *

Vietiniuose lenkų savaitraščiuose "Gwiazda" ir "Jednošč" sausio 13-tos laidose, pagarbos dėlei, tilpo Lietuvos prezidento a. a. Antano Smetonos atvaizdas ir eilėraštis apie jo tragišką mirtį 10 metų atgal Cleveland mieste, laike gaisro to namo, kuriame jis su šeima tada gyvenė.

Žinučių Rinkikė

Vasario 16 d. 1922 m. įsteigtas pirmasis nepriklausomybės laikų Lietuvos universitetas, kurio mokslas buvo taip aukštai pastatytas, kad universiteto išduodamus diplomus ir dabar dar pripažįsta visame kulturingame pasaulyje.

IŠ METINIO 19 KUOPOS SUSIRINKIMO

NEWARK, N. J. — Metinis LRKSA 19 kuopos susirinkimas įvyko sekmadienį, gruodžio 13, 1953, Šv. Jurgio draugijos salėje, 180-2 New York Ave.

Apsvarsčius einamus reikalus, buvo perrinkta valdyba 1954 m. Valdybos sąstatas toks: pirmininkas Juozas Žemaitis, vice pirmininkė Ona Barkauskienė, nutarimų ir finansų raštininkas Jonas Mikalauskas, iždininkė Ona Grimalauskienė; tvarkos prižiūrėtoja J. Yesukaitis.

Kuopos susirinkimai 1954 m. bus laikomi ta pačia tvarka—kas mėnuo antrą sekmadienį, tuoj po sumos, Šv. Jurgio dr-jos svetainėje.

Jonas Mikalauskas, rašt.

LRKSA 191 KUOPOS VALDYBA 1954 M.

DAYTON, Ohio.—LRKSA 191 kuopa laikytame metiniame susirinkime sausio 2 d., 1954, išrinko tokio sąstato valdybą šiems 1954 metams: Stasys Kubilius—pirmin.; Jonas Baltrušis—vicepirmin.; Stasys Monas—nutarimų rašt., padėjėjas—Jonas Kvietkauskas; Antanas S. Vaitkus—finansų raštininkas ir iždininkas, 232 Alaska St., Dayton 4, Ohio; padėjėja Paulina Kubilienė; iždo globėjos Pranė Žilinskienė ir I. Latos; S. Ražauskas ir A. Skačkauskas — tvarkos prižiūrėtojai; Pranė Žilinskienė ir E. Sinkevičienė išrinktos atstovėmis į Lietuvių Draugijų Saryšį.

Visi nariai ir narės kviečiami šiais metais padirbėti kuopos gerovei, prikalbinti norą po vieną naują narį.

Antanas S. Vaitkus, raštin.

LRKSA 265 KUOPOS VALDYBA 1954 M.

DETROIT, Mich. — Gruodžio 13, 1953, įvyko metinis 265 kuopos susirinkimas. Tarp kitų reikalų, išrinkta valdyba 1954 metams. Sąstatas toks: kun. dr. I. F. Boreišis—dvasios vadas; Stanley Garliauskas — pirmininkas; Stasys Stepulionis—vice pirm.; Kazys Sragauskas—nut. raštininkas; Matas Šimonis—fin. raštininkas, 2040 Central Ave., Detroit 9, Mich.; Vladas Bublys—fin. rašt. padėjėjas, 1937—23rd St., Detroit 16, Mich.; Charles Walush—iždin.

M. Š.

MIRĖ JUOZAS MASKEVIČIUS

BALTIMORE, Md. — Sausio 13 d., 1954, mirė ilgametis L. R. K. S. A. narys Juozas Maskevičius, gyv. 1516 Parksley Ave.

Palaidotas šeštadienį, sausio 16-tą, iš Šv. Alfonso bažnyčios Holy Redeemer kapinėse.

Liūdesy paliko žmoną Agotą, aštuonias dukteris ir sūnų.

Pažymėtina, kad iš Maskevičių šeimos aštuoni priklauso prie LRKSA 13-tos kuopos.

Amžiną atilsį suteik jo vėlei, Viešpatie!

Šeimai ir giminėms pareiškiame giliausią užuojautą!

J. G. B.

Vasario 16 d. 1923 m. Ambasadorių konferencija (Prancūzija, Anglija, Italija, Japonija) Paryžiuje oficialiai priskyrė Klaipėdos kraštą Lietuvai.

CHICAGIEČIAI!

Kai jums atsitiks kas negero namuose—suges radio, televizija, prosas, motorai, valytuvai, patefonas, visad atsiminkite, kad jums yra pasirengęs patarnauti savas tautietis, sąžiningai ir gerai, prieinamomis sąlygomis. Tad kreipkitės bet kuriuo laiku šiuo adresu:

BALYS BRAZDŽIONIS
4040 So. Francisco Avenue
Chicago 32, Illinois
Tel. LA-3-7685

Jis mielai jums visad padės, patars ir sutvarkys ką reikės.

IŠKILMINGAI MINĖJO ŠV. VARDO DR-JOS 20 METŲ SUKAKTĮ

NORWOOD, Mass. — Sekmadienį, sausio 10 dieną, 8 val. ryte, kun. P. Šakalys, draugijos dvasios vadas atnašavo šv. Mišias, Gražų pamokslą pasakė kun. dr. Antanas Bružas, M. S. Virš 100 narių bendrai ėjo prie šv. Komunijos.

Po pamaldų salėje įvyko pusryčiai ir prakalbos. Kun. P. Šakalys, draugijos dvasios vadas pasakė kalbą ir įteikė buvusiems draugijos pirmininkams gražius medalikėlius. Pirmininkais yra buvę: V. J. Kudirka, J. Aidukonis, J. Pazniokas, B. Kudirka ir V. Babila; dabartinis pirmininkas yra F. Kašėta.

Principalis kalbėtojas buvo kun. dr. Antanas Bružas, M. S. Jis skaitė turiningą paskaitą apie Marijos Nekalto Prasidėjimo dogmos paskelbimo šimto metų sukaktį. Ragino šiais Marijos šventais metais daugiau melstis prie Marijos, kad greičiau pasaulyje įvyktų teisinga taika ir kad mūsų tėvynė Lietuva taptų išlaisvinta iš žiauraus komunizmo vergijos. Jo paskaita klausytojams labai patiko.

Trumpas kalbas pasakė klebinas kun. F. E. Norbuta, dr. A. Jansen, Janavičius, A. F. Kneižys, V. J. Kudirka, vaistininkas A. Mickūnas, adv. V. Glaveckas, V. Grinevičius ir A. Tumas. Programą vedė adv. B. Sykes.

Prie draugijos prisirašė 3 nariai—Jonas Červokas, Jonas Glebauskas ir Teodoras Paul.

Švento Vardo draugiją suorganizavo buvęs Šv. Jurgio parapijos klebonas a. a. kun. Steponas Kneižys. Per 20 metų jau yra mirę 28 nariai. Draugija visuomet atmena savo mirusius narius maldose užprašydama šv. Mišias. Tai tikrai yra verta kiekvienam katalikui, vyrui prie jos priklausyti.

Į Švento Vardo draugiją priklauso daug jaunimo ir daugumą valdybos sudaro jaunieji. Draugijos darbštus dvasios vadas kun. P. Šakalys stengiasi visus parapijos vyrus įrašyti nariais.

Žvalgas

MŪSŲ NAUJIENĖLĖS

WATERBURY, Conn. — Naujų metų sutikimo bankietėlius čia sekmingai surengė Vyčių 7-ta kuopa, Bendruomenės skyrius ir Moterų S-gos 43-čias skyrius.

* * *

Sausio 3 d., 103 Green St. klūbo salėje, Lituanistikos kursų mokinių įvyko "Eglutės" graži programėlė, kuriai vadovavo J. Bagdonas, J. Brazauskas ir A. J. Aleksis. Išpildyta daug dainų, deklamacijų ir ypatingai pasižymėjo jaunas pianistas Z. Selickas.

* * *

LRKSA 11-tos kuopos išrinkta 1954 m. valdyba: ilgametė veikėja Magdalena Karinauskienė—pirm., Juozas Ambrozaitis—vice pirm., Elžbieta Veturienė—fin. rašt., Marijona Kazlauskienė—prot. rašt. ir Juozas Muraška—iždin.

* * *

ALT vietinio skyriaus rūpesčiu, vasario 14 d., įvyks Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas parapijos svetainėje, tai prašome veikėjų tame laikotarpyje kitokių parengimų nerengti.

* * *

Vasario 10 d., Elton viešbuty, ALT skyrius gražiai paminėjo prezidento Antano Smetonos 10 metų mirties sukaktį. Mokytojas V. Varneckas skaitė velionies raštus, kalbėjo vice konsulas A. Simutis, kun. J. Valantiejus, tremtinių pirm. A. Malakauskas, ALT skyriaus pirm. A. J. Aleksis, skautų vadas A. Saulaitis, buvusi knygnešė Stanislova Venslauskienė, Morta Zailskienė ir k. Himnus bei kitą meninę dalį išpildė miesto majoro žmona Elena Snyder, D. Malakauskaitė, S. Stulginskaitė, M. Čampė, M. Andrikytė ir K. Seliokas. Visą programą pravedė M. Gureckas ir dr. M. J. Colney. Taip pat už velionies vėlę Šv. Juozapo bažnyčioje buvo pamaldos.

Palydovas

Vasario 15 d. 1920 m. Prancūzijos generolas Odry perėmė atskirto nuo Vokietijos Klaipėdos krašto laikinę valdžią.

KAIP VOKIEČIAI ATLYGINS NACIZMO AUKOMS

1953 metų lapkričio mėn. 1 d. Eltos Informacijos Nr. 30/53 pranešė apie naujo nacizmo aukoms atlyginimo įstatymo paskelbimą. Esant dideliam susidomėjimui šiuo įstatymu, spausdiname platesnį tuo reikalu paaiškinimą.

Pagal vokiečių federalinės respublikos atlyginimo įstatymą, teisę į atlyginimą turi, kas laikotarpy nuo 1933 m. sausio mėn. 30 d. iki 1945 m. gegužės mėn. 8 d. (persekiojimo laikas) buvo persekiotas nacionalsocialistinės prievartos priemonėmis dėl savo prieš nacionalsocializmą nukreiptų politinių įsitikinimų, kylančių iš *rasės, tikėjimo arba pasaulėžiūros* (persekiojimo priežastys) ir dėl to buvo padaryta žalos jo *gyvybei, kūnui, sveikatai, laisvei, nuosavybei, turtui arba profesinei bei ūkinei pažangai*. Persekiojimui dėl politinių įsitikinimų yra prilygintas toks persekiojimas, kai persekiojamasis, savo sąžinės sprendimu statydamas save į pavojų, aktyviai pasipriešino prieš nepaisymą žmoniškumo arba prieš sunaikinimą žmogaus gyvybės, doroviškai nei karu nepateisinamą.

Nacionalsocialistinės prievartos priemonės yra tokios priemonės, kurios buvo įsakytos arba sutiktos Reicho arba krašto ar kurio nors viešosios teisės korporacijos, įstaigos ar fondo arba NSDAP ar jo padalinio bei junginio įstaigos ar reprezentanto ir persekiojimo tikslu buvo nukreiptos prieš persekiojamąjį.

Pagal šį įstatymą jokios teisės į atlyginimą neturi, kas kovoja prieš laisvą demokratinę santvarką (paragr. 1).

Teisę į atlyginimą turi tie persekiotieji, kurie 1. *1947 metų sausio mėn. 1 d.* savo nuolatinę gyvenamą vietą turėjo arba nuolat gyveno šio įstatymo galiojimo srityje (Vak. Vokietija ir Vak. Berlynas). 2. prieš 1947 metus sausio mėn. 1 d. yra mirę arba išemigravę, deportuoti arba ištremti, bet savo paskutinę nuolatinę gyvenamąją vietą turėjo arba nuolat gyveno šio įstatymo galiojimo srityje, 3. nuolat apsigyveno šio įstatymo galiojimo srityje kaip grįžęs namo (liečia vokiečius), 4. nuolat apsigyveno šio įstatymo galiojimo srityje kaip tremtiniai (liečia vokiečius), 5. nuolat apsigyveno šio įstatymo galiojimo srityje ir yra pripažinti Sovietų zonos pabėgėliais, 6. 1947 metų sausio mėn. 1 d. gyveno DP stovykloje šio įstatymo galiojimo srityje ir arba po 1946 metų gruodžio mėn. 31 d. iš šio įstatymo galiojimo srities išemigravo arba kaip tremtinys (heimatl. Auslander) yra perėjęs į vokiečių įstaigų kompetenciją arba įgijęs vokiečių pilietybę (p. 8).

Teisė į atlyginimą yra paveldima. Jei persekiotasis mirė prieš 1947 m. sausio 1 d., tai teisė į atlyginimą priklauso jo įpėdiniams. Laikoma, kad ši teisė jeina į persekioto palikimą (p. 10).

Teisė į nuostolius gyvybei (ki taip sakant, už nužudymą) atsiranda, jei persekiotasis buvo tyčia arba lengvapėdiškai nužudytas arba mirti pasiųstas. Jei persekiotasis mirė deportacijos arba nelaisvės metu arba tuoj po to, tai laikoma, kad jis buvo tyčia arba lengvapėdiškai nužudytas arba mirti pasiųstas.

Nuostoliai išmokami rentos forma šiems įpėdiniams: 1. našlei iki ištekant arba iki mirties, 2. našliui iki vedant arba iki mirties, jei jis pats negali savęs išlaikyti, 3. vaikams, kiek mokami jų priedai pagal tarnautojų įstatymus, ir našlaičiams anūkams, jei persekiotasis prieš mirtį juos išlaikė arba jei jis gyvendamas išlaikytų, 4. aukštutinės linijos giminaičiams (tėvams, seneliams ir tt.) pagal reikalingumą, bet tik tiems, kuriuos persekiotasis prieš mirtį pilnai arba dalimi išlaikė, ir tiems, kuriuos jis, jei būtų gyvas, išlaikytų.

Pretenzija į piniginę rentą nėra nei perleidžiama, nei paveldima. Mėnesinė renta mokama ne mažesnė kaip: našlei—200, DM, išiškam našlaičiui—100, DM, pirmam ir antram pusnašlaičiui, jei nemokama našlės rentos—75,-DM, jei mokama našlės renta—55, DM, trečiam ir kiekvienam sekančiam pusnašlaičiui—50,-DM.

Į atlyginimą už padarytą žalą kūnui ir sveikatai turi teisę tik tie, kuriems padaryta žala nėra nežymi. Žala laikoma nežymi, jei ji pastoviai nesumažino dvasinio arba fizinio nukentėjusio darbingumo.

Atlyginama tuo budu: 1. sumokamos gydymo išlaidos, 2. jei nukentėjusis nustojo daugiau kaip 30% darbingumo, nuo 1953 m. spalio mėn. 1 d. jam mokama renta, 3. už laiką nuo 1949 metų sausio mėn. 1 d. iki rentos mokėjimo pradžios sumokamas vienkartinis atlyginimas, 4. jei nukentėjęs miręs, mokama pašalpa (Fursorge) įpėdiniams.

Rentos didumas nustatomas pagal ankščiau gautą atlyginimą, bet ne mažesnis kaip: esant darbingumo sumažėjimui nuo 30 iki 39%—100,-DM; nuo 40 iki 49%—125,-DM; nuo 50 iki 59%—150,-DM; nuo 60 iki 69%—175,-DM; nuo 70 iki 79%—200,-DM; nuo 80 ir daugiau—250,-DM per mėnesį (p. 15).

(Bus daugiau)

AUSTRALIJOS L. KULTŪROS FONDO VISUOTINIS ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS įvyko gruodžio 29 d. Melbourne. Be skyrių atstovų, suvažiavime dalyvavo savaitgalio mokyklų vedėjai. Bendruomenės apylinkių valdybų pirmininkai, dailininkų, rašytojų, muzikų atstovai ir kt. Gruodžio 30 d. suvažiavimo proga suruoštas literatūros ir muzikos vakaras.

NEMOKAMAI

Pamėginkite visi tie, kurie kenčiate šiuos skausmus: REUMATIŠKUS, RANKŲ IR KOJŲ GĖLIMĄ BEI TIRPIMĄ, NEURALGIJĄ, NUOVARGĮ, DIEGLIUS. Jeigu jūs branginate savo sveikatą, tai tuojau atsiųskite savo vardą, pavardę ir adresą drauge su šiuo skelbimu, ir nemokamai gausite naujai pagerintos Deksnio Galingos Mosties. Pavartoję ją, po savaitės laiko, jeigu nesijausite sveikesni, grąžinkite mums likusią. Bet mes žinome: tūkstančiams padėjo, padės ir jums. Užtikriname pasekmes!

Yra senas ir teisingas priežodis: kas tepa, tas važiuoja. Todėl, jeigu nori važiuoti, tai tepk ir tepk su Deksnio Galinga Mostimi.

DEKEN'S PRODUCTS
P. O. Box 666 Newark 1, N. J.

Gerai Pradėti Naujus Metus

Yra sakoma—PRADĖTI NAUJUS METUS SU GERAIS UŽMANYMAIS.

Už taupymą geresnio užmanymo nėra. Lietuvių Banke taupymai padėti iki sausio (Jan.) 10 dienai duos nuošimtį nuo sausio 1-mos dienos.

Taupymai yra po Federal Insurance Corp. globa. Kiekviena knygutė iki $10,000.00 turi valdžios saugumo užtikrinimą.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6712 SUPERIOR AVENUE
CLEVELAND 3, OHIO
HE. 1-2498

RINKTINĖS MALDAKNYGĖS

Kiekvienas lietuvis katalikas turi galimybės pasirinkti prieinama kaina. Pasinaudokite proga.

RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko ir išleido kan. Pr. M. Juras. 544 pusl. Kaina $3.00.

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Milauskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės galėtų sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzemplierių—10 centų.

Žymiai Nupigintos Maldaknygės

MALDŲ VAINIKĖLIS (originalė kaina 70 centų) ..... .50
MALDŲ VAINIKĖLIS, juodais apdarais ..... .40

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ
72 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.